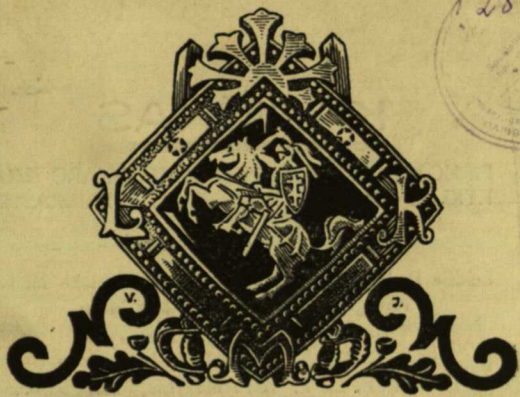

P28-7002

KARIŪNAS

PIRMOJO LIETUVOS PREZIDENTO
KARO MOKYKLOS KARIŪNŲ
ILIUSTRUOTAS LAIKRAŠTIS

1933 M.

5-6 Nr.

KARIŪNAS

PIRMOJO LIETUVOS PREZIDENTO KARO MOKYKLOS KARIŪNŲ ILIUSTRUOTAS LAIKRAŠTIS

išeina kas du mėnesiai.

Leidžia P. L. P. Karo Mokyklos kariūnų klubo fondas
Redaguoja j. ltn. Urbanavičius Simas

Prenumerata: 1933 m. — 5 lt.; 1932 m.
išėjusieji 1 ir 2 nr.—2 lt. Atskiras nr. 1 lt.

Adresas: P. L. P. Karo Mokykla, A. Panemunė

1933 M.

Gegužės-Rugpjūtis

5-6 Nr.

TURINYS

1. Lietuvos oro didvyrių tragedija.
2. A. a. kpt. S. Dariui ir lak. S. Girėnui.
3. *Kar. asp. Dedonis*. Atlantiko didvyriams.
4. (Iš kan. Penkausko pamokslo). Ko turime pasimokyti iš didvyrių Stepono ir Stasio gyvenimo.
5. A. a. ats. gen. ltn. Maksimas Katche.
6. S. U. Viešpaties aerodroman nuskrido jo siela...
7. *Kariūn. v. p. Namajūnas*. A. a. kar. gr. Stonys Alf.
8. *J. ltn. Urbanavičius*. Vasara eina...
9. *Kariūn. v. p. Namajūnas*. Dveji kuriamojo darbo metai.
10. *Kariūn. gr. Leiga*. Vilnių prisiminus.
11. *Artūras Jovaiša*. „Ir vien širdis težino, masina tenai“...
12. *J. ltn. Valevičius*. Vieninis kovotojo mokymas.
13. *Ltn. gyd. Kazakevičius*. Medicinos priežiūra mankštai.
14. Mūsų gyvenimas.
15. Įvairumai.
16. Poligono liaudies kūryba.
17. Pašnekėsiai ant Neries kranto.

Foto: kar. asp. Giedraičio ir Okunio; Šulco, „Modern“. Kliš. gam. „Žiedas“

Spaudė „Šviesos“ spaustuvė, Kaune, Jakšto 2

Kariūnas

PIRMOJO LIETUVOS PREZIDENTO KARO
MOKYKLOS KARIŪNŲ LAIKRAŠTIS.

1933 M.

Gegužės-Rugpiūtis

5-6 Nr.

A. † A.

Birželio mėn. 10 d. Biržuose mirė
ats. gen. Itn. Maksimas Katche

A. † A.

Birželio mėn. 28 d. Dr. Basanavičiaus Vardo Karo
Ligoninėje mirė vyr. kurso kavalerijos būrio
kariūnas gr. Alfonsas Stonys

A. † A.

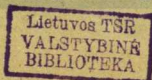
Liepos mėn. 13 d. karo lėktuvą ištikusioj avarijoj
žuvo P. L. P. Karo Mokyklos XI-tos laidos auklėtinis
karo lakūnas

aviacijos Itn. Albinas Stukas

A. † A.

Naktį, iš liepos mėn. 16 į 17 dieną, Vokietijoj netoli
Soldino tragiškai žuvo Lietuvos transatlantiniai lakūnai
— P. L. P. Karo Mokyklos IV-sios laidos auklėtinis

Kpt. St. Darius ir lak. St. Girėnas

LITUVOS ORO DIDVYRIŲ TRAGEDIJA

Mes skrendame į Lietuvą

Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų ir drąsesnių žygių. Būtinai reikia ir jos sūnams prisidėti prie bendrojo darbo — tirti dar mažai žinomas Žiemų Atlantiko vandenyno oro sroves, o taip pat naujai išrastus navigacijos būdus ir priemones pritaikinti kasdieniams reikalams. Mes, gyvendami tokiais laikais, kada oras stengiamasi panaudoti žmonijos reikalams, laikome sau už pareigą tautos vardu tą darbą garbingai atlikti.

Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiamės šį pasirinktą uždavinį įvykdyti. Mūsų pasisekimas tegu sustiprins Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo jėgomis ir gabumais! Bet jei Neptūnas ar galingasis audrų Perkūnas ir mums bus rūstus — pastos mums kelią į Tavo kraštą ir pašauktų „Lituanicą“ pas save, tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui, kad audringųjų vandenynų dievai būtų patenkinti Tavo pastangomis, pasiryžimu ir nekvietę Tavęs į Didįjį Teismą.

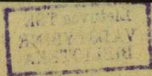
„LITUANICOS“ laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos naujiems žygiams!

„LITUANICOS“ pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlantiko vandenyno gelmes tegu auklėja jaunųjų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvis būtinai įveiktų klastingąjį Atlantiką Tėvynės Lietuvos Garbei!

Tadgi šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva!

Tą didįjį bandymą pradėsime, tikėdamiesi Dangaus palaimos!

Lak. kap. *Steponas Darius*. Lak. *Stasys Girėnas*

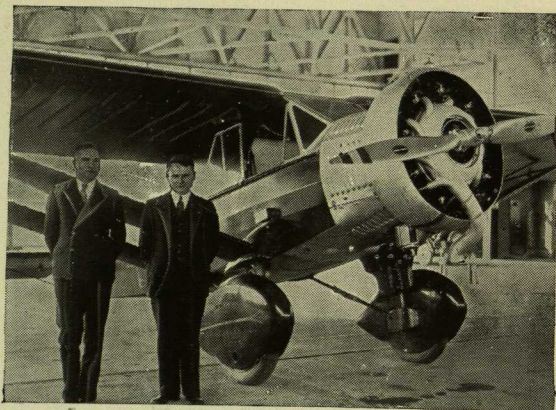
Atlanto nugalėtojai lietuviai

Lakūnas kap. ST. DARIUS

Lakūnas ŠT. GIRĖNAS

Oranžine „Lituancos“ krūtine perskrodę Atlanto padanges, dingiai žuvo nakties audroje, tamsiame Brandenburgo miške, vos apie 600 km. nuo savo gimtosios žemės. Visos kultūringos tautos stebėjosi dviejų lietuvių drąsa, krūptelėjo išgirdusios tragišką lakūnų žuvimą ir pagarbiai Lietuvos oro didvyriams nulenė savo galvas.

Amžinos atminties vyrai apdovanoti Vyčio Kryžiaus ordinais V-jo laipsnio.

Kpt. S. DARIUS ir lak. S. GIRĖNAS prie „Lituanicos“ Amerikoje

Atlanto nugalėtojai Kaune... Raudančios minios paskui didvyrių karstus...

A. a. kap. Steponui Dariui ir Iakūnui Stasiui Girėnui

Didvyriai! Tėvynės Sūnūs! Broliai!...

Jūs amžinai suglaudėt, Lietuvai Tėvynei išskleistus, sparnus!...

Jūsų meilė Tėvynei, Jūsų drąsa, Jūsų pasiryžimas nužalėti nepermaldausiamąjį vandenyną, pavergti jį Lietuvos garbei, pareikalavo iš Jūsų brangiausių aukų: Jūsų pačių gyvybių!

Savo tikslą, iškelti Lietuvą Tėvynę, Jūs pasiekėte. Nūdien viso pasaulio lūpose skamba Lietuvos ir Jūsų vardai.

Mes, Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokyklos kariūnai, drįstame prabilti į Jus, pareikšdami tai, ką jaučiame, ką jaučia šiuo momentu visi Lietuvos jaunuoliai! Suprantame mes Jūsų žygį, suprantame, kad aukojote save, norėdami iškelti pasaulio akyse Lietuvos vardą, norėjote parodyti mums, kaip reikia savąjį kraštą mylėti, jam pasiaukoti, neatsižvelgiant nė asmeniškų patogumų, nė pavojų gyvybei...

Mes suprantame Jus! Mes degame Jūsų didvyriškumo ugnimi; mes mokėsime taip pat, Jūsų pavyzdžiu, pasiaukoti Tėvynei, mes mokėsime taip pat sudėti savo gyvybes ant Tėvynės aukuro, kada Ji to pareikalaus!

Sekdami Jūsų žygį, ir išgirdę apie Jūsų didvyrišką žuvimą Tėvynės prieslenksty — didžiai nuliūdome mes... Bet ne veltui Jūsų žygis, ne veltui Tėvynės garbei išlietas kraujas! Jūsų didvyriškumas sustiprino mūsų dvasią! Mumyse dar labiau suliepsnojo Tėvynės meilė, mes dar tvirčiau suspaudėme rankoj ginklą, ir, Jūsų dvasios vedami, drąsiai trauksime į didžius žygius, o nupelnytus laurus — skirsime Tau, Tėvynei!

Su Jumis tenka skirtis...

Sudiev!...

Tai pernelyg maža!..

Trūksta žodžių... Trūksta žodžių išreikšti tai, ką reiktų atsisveikinant su Jumis... ir tenka skirtis, palinkėjus įprastąjį: tebūnie Jums lengva Tėvynės Lietuvos žemė, didvyriai!..

Žuvusiojo kario kūnas yra tautos šventenybė; jo dvasia — gyvenimo šaltinis tautos ateičiai.

ATLANTIKO DIDVYRIAMS

Kaip narsūs arai, Jūs mylėjot erdves,
okeanai šalti nebaugino;
(daug aukų privileij' jie į savo gelmes,
kada galią paglemžt jų mėgino).

Išskleidę sparnus ten toli nuo savų,
tautai nešėte pergalės laurus,
virš audringų bangų, mirties siaubo nasrų,
per miglas siekėt tolimus rytus.

Tragingas likimas pakirto sparnus
prie slenkščio brangiosios gimtinės,
nutraukė staigiai Jūsų norus, jausmus.
vidury nakties žūtbūtinės.

Bet norai šventi, Prometėjaus drąsa
ties Soldinu kartu nepražuvo,
jais alsuoja šiandien jau visa Lietuva,
didžiujos, nors ašaros srūva...

Prabėgs amžiai kiti nuo tragingos nakties,
daug drąsuolių kapus pamylės,
bet didvyrių vardai ainiams kelią vis švies,
drąsiems žygiams naujos ateities.

Ko turime pasimokyti iš didvyrių Stepono ir Stasio gyvenimo?

(Iš kan. Penkausko pamokslo Kauno bazilikoje)

„Štai du didvyrių karstai. Visa tauta drąsuolių netekusi giliai liūdi, jaučia gilų skausmą, nerimą. Tačiau mūsų karžygiai gyvi ir gyvens amžinai Aukščiausiojo karalijoje. Ateis diena, kada mes visi juos pamatysime.

Mūsų Basanavičius, mūsų Maironis, mūsų Tumas taip pat jau amžinybėje, kaip didvyriai, gyvena vieną gyvenimą. Šių didvyrių, žuvusių už mūsų tautos garbę, vardas visuomet bus minimas lietuvių tautos vaikų ir šviesiomis raidėmis įrašytas aeronautikos istorijon. Tauta iš žuvusiųjų lakūnų, lietuviškosios tvirtybės ugdytojų ir stiprintojų, gali daug ko pasimokyti, daug kur jais pasekti. Visų pirmiausia, darbštumo. Abu du karžygiai dirbo daug ir sunkiai, kad pramintų oru kelius į ten, kur jie vaikais būdami gerėjosi skraidančiais paukšteliais. Jie dėl savo darbštumo patys pavirto galingais paukščiais, drąsiais ir pasiryžusiais. Už tatai mes juos laidojame karališkai, kunigaikštiškai. Gražesnių laidotuvių laikinoji sostinė nematė.

Šalia darbštumo, tiesiog spindėte spindi dar viena ryški žuvusiųjų karžygių savybė, būtent, taupumas. Tą lėktuvą, kuriu nugalėjo klastingąjį Atlanto vandenyną, jiedu įsigijo savo sunkiai uždirbtais ir sutaupytais pinigais. Mokykimės taupumo iš šių dviejų didvyrių.

Kiekvieną stebina šie karžygiai savo jėga, savo patvarumu, savo valia, siekiant savo užsibrėžto tikslo. Be abejojimo, juos atkalbinėjo, patarė tą kelionę atidėti. Žuvusieji lakūnai tačiau nekreipė į tai jokio dėmesio ir darė taip, kaip manė esant reikalinga. Šitokią valios tvirtybę yra parodę mūsų senovės tautos vadai, šandie to moko dabartiniai tautos vadai. Mus lyg pavergia jų dvasios gilumas, nepaprasta tėvynės meilė.

Ant tėvynės aukuro jie sudėjo savo gyvybes. Mokykimės iš jų mylėti tėvynę ir, reikalui ištikus, jai paaukoti viską. Jiedu savo uždavinį atliko, nors ir žuvo. Šandie visa tauta lenkia prieš juos galvas. Lenkia ir mūsų kaimynai, pagerbdami didvyrius. Lenkdami galvas, turėkime viltį, kad Aukščiausias bus jiems už jų didžią tėvynės meilę gailestingas“.

Ats. gen. ltn. Maksimas Katche

Senas ir didis karys (1904 — 1905 m. rusų-japonų kare dalyvavo jaunesniuju karininku, o didžiajam kare—bataliono ir atskiros dalies vadu), o taip pat mūsų Nepriklausomybės karų didžiai energingas dalyvis ir vadas, vienas žymių mūsų jaunos kariuomenės organizatorių — ats. gen. Maksimas Katche š. m. birželio mėn. 10 d. pabaigė didžiai vertingą šios žemės kelionę.

Velionis gimė 1879 m. Joniškyje, Šiaulių apskr. Rusijoje baigė karo mokslus, o didžiajam kare pasižymėjo, kaip narsus karys ir sumanus vadas. Jis buvo visu

kautynių ordinų kavaličius. Didžiojo karo gaisrams bežėstant, 1919 m. balandžio mėn. 16 d. grįžta Lietuvon ir stoja mūsų besikuriančion kariuomenėn. Čia gen. ltn. M. Katche pasižymi dideliu sumanumu, organizuojant mūsų jauną kariuomenę, kuri įgyja dar daugiau pasitikėjimo savo jėgomis, užsigrūdina nuolatinėse kovose ir sėkmingai daugu Lietuvos nepriklausomybės priešus: lenkus, bolševikus, bermontininkus.

A. a. ats. gen. M. Katche suorganizavo Panevėžio atskirą batalioną, iš kurio vėliau susiformavo 4 p. L. Kar. Mindaugo pulkas.

Gen. ltn. M. Katche yra vienas iš 5 Lietuvos vyrų, kurie pasirašė, nematyta klasta lenkų sulaužytą, Suvalkų sutartį.

1921 m. pradžioje gen. ltn. Katche paskirtas aukšt. karininkų kursų viršininku, o 1922 metų pabaigoj, dėl nusilpusios sveikatos, išėjo atsargon.

A. a. gen. ltn. M. Katche buvo taip pat V ir IV laipsnio „Vyčio Kryžiaus“ ordino kavaličius. Turėjo dar latvių „Lačplēšo“ ordina ir Lietuvos ir Latvijos 10 m. Nepriklausomybės medalius.

Įspūdingos didžio ir Lietuvai brangaus kario laidotuvės Biržų visuomenei paliko neišdildomų įspūdžių.

Mes lietuviai karštai mylime mūsų atgimusiąją tautos nepriklausomybę. Apie gyvenimą be jos sunku ir manyti. Bet jeigu mes iš tikrųjų norime apsaugoti mūsų laisvę nuo svetimo jungo, tai nenuilsdami privalome rūpintis ir dirbti, kad mūsų nepriklausomybės ištikimas skydas, mūsų armija, būtų visados atatinamoje aukštumoje.

Gen. ltn. M. Katche

A. a. karo lakūnas ltūn. STUKAS
ALBINAS. (Kairėje vyr. kurso ka-
riūnas Stukas Alb. 1928 m.)

Drąsus, energingas jaunuolis, šaunios, imponuojančios išvaizdos kari-
ninkas, ltūn. Stukas Albinas gimė 1904 m. spalio mėn. 1 d., Rokiškio apskr.,
Skapiškio valsč., Kandrenėlių km.. Baigęs Rokiškio gimn. 1926 m. rudenį
stoja P. L. P. Karo Mokyklon, o 1929 m. X. 6. pirmuoju baigia jos XI-ją
laidą. 1931 m. II. 8, pačiam prašant, iš 2-jo ulonų D. L. K. Birutės pulko
perkeltas karo aviacijon, o tų pačių metų liepos mėn. pradėjo savarankiškai
skraidyti. 1932 m. baigęs Vytauto Didžiojo karininkų kursų aviacijos sky-
riaus III laidą, buvo paskirtas aviacijos puskarininkių lakūnų mokyklos
instruktorium. Š. m. liepos mėn. 13 d. žuvo su „Fokeriu“ Aleksoto apylin-
kėje, eidamas tarnybos pareigas.

S. U.

Viešpaties aerodroman nuskrido jo siela...

Lyg pasakoj, lyg gražiam, didingam sapne, mėlynuojan-
čiomis pamiškėmis skriste skrenda būrys šaunių Lietuvos rai-
telių. Drąsa, lietuviškas narsumas žydi jaunų ulonų veiduose, o
šimtas eiklių žirgų kojų krečia nuo įvairiaspalvių lauko žolių
sidabro rasų karolių, ardo auksinius Dainavos šalies smil-
tynus. Puikūs žirgai, narsūs ulonai, šaunus, energija trykstantis,
erelio žvilgsnius į šalis svaidąs, jaunas raitelių vadas. Vis smar-
kiaiau ragina jis savo žirgą, veriančiais žvilgsniais kartas nuo
karto permeta viesulu lekiantį būrį. Skuba ulonai, čerška šarvai,
dar daugiau pratiesia žirgai savo gražius kaklus.

Tačiau, raitelių vadas nepatenkintas. Per lėtai jį neša putotas juodberis, nejudrus jam atrodo rožinėmis spalvomis žydinčių raitelių būrys; o prieš akis tokios plačios, didingos tolumos, tokios žavios, skaisčiomis nekalto lietuvės akimis spindinčios, vasaros ryto erdvės... Tuo tarpu čia taip lėtai slenka pro šalį amžinai vienoda pamiškių juosta, taip sunku aplenkti, saulėtais dirvonais bėgantį debesio-lakūno šešėlį...

Liūdnai nusižvengė, savo narsaus pono nesulaukdamas, juodberis, nuliūdo šaunaus vado netekę raiteliai. O jis, apleidęs gražiąją Dainavos šalį, iškeliauvo toli į šiaurę ir pasiliko dideliame, puikiame mieste.

Plačioje, vos akimis aprėpiamoje, lygumoje tupėjo daugybė didžiulių plieno paukščių, o tarp jų vaikščiojo melsvais aprėdais pasipuošę drąsūs oro dievaičiai, beribių padangių nugalėtojai — karo lakūnai. Tokiu paliko ir šaunus buvusias raitelių vadas. Ir jis, štai, stovi savo milžiniško sidabro spalvos aro priekyje, glos-to rankomis jo kietą, blizgantį snapą, galingą plieno krūtinę.

Sudreba įkaitęs vasaros oras. Nuo žalių pievų kilimo pašoksta kriokdamas paukštis-milžinas ir neria melsvon erdvių platybėn. Tvirtos jauno lakūno rankos, lyg vaiko žaislelį, valdo sidabrinį, saulėje blizgantį padangių arą. Kriokdamas, stenėdamas, tai vėl nurimdamas, piausto jis šilkinę debesų skraistę, raizgo milžiniškas kilpas, ryja tūkstančius kilometrų, akmeniu krisdamas žemyn, tai vėl staugdamas kopia į saulę, į didingai pilkuojančių debesų kalnynus. Taip erdviu ir laisva bekraštėse dangaus platybėse, taip džiūgu šaunaus lakūno širdyje. Kažkur giliai žemyn nukritęs margas žemės audinys, o jame tokio-mis nereikšmingomis dulkelėmis juda pilki vabalėliai-žmonės. —

— Petrai, duok ženklą, lai mūsų aerodroman nusileidžia šaunusis karys, tų menkučių Žemės erdvių karaliūnas. Čia jam bus erdviau. Tik aš patenkinsiu ugningą, kunkuliuojančią jo sielą, — tarė Viešpats šventajam seneliui, sidabrine barzda. — Seniai jis man patiko.

— Pašauksiu, Viešpatie, — nulenkę šv. Petras savo žilą galvą, pagarbiai kartodamas Visatos Valdovo įsakymą.

Staiga susverdėjo drąsus padangių paukštis, neteko jėgų jo galinga plieno krūtinė, ir šiurpulingai smogė žemėn jo sunkus, nevaldomas kūnas. — —

Skausmo ašaros sublizgėjo senų, nejautrių padangės vilkų akyse. Iš mylinčių rankų bejėgiai nukrito ant sudužusios šaunaus lakūno krūtinės puokštė kruvinai prasiskleidusių rožių...

Ir... Viešpaties aerodroman nusileido žemės lakūno siela... —

Vyr. kurso kavalerijos būrio kariūnas gr.
STONYS ALFONSAS
(kar. asp.-artilieristo uniformoj 1932 m.)

Kariūnas v. p. Namajūnas

A. a. kariūnas gr. Stonys Alfonsas

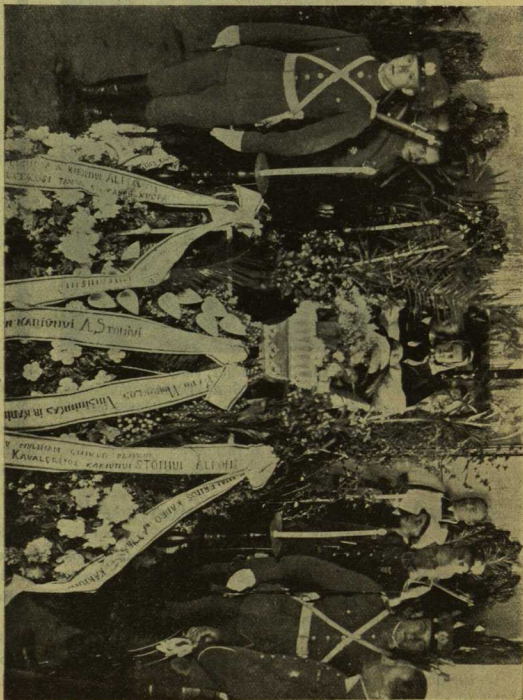
Auto katastrofos pasėkoje, Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokyklos kariūnas gr. Stonys Alfonsas, šių metų birželio mėn. 24 dieną 23 val., sunkiai sužeistas ir evakuotas dr. Basanavičiaus Vardo Karo Ligoninėn, mirė...

Amžiną atilsį Alfonsas gimė 1910 metais, kovo mėn. 24 dieną, Telšių apskrityje, Žarėnų valsčiuje, Užduobulių kaimo pasiturinčių ir susipratusių lietuvių ūkininkų šeimoje. Pradžios

mokslus ėjo Medingėnuose. 1923 metais stojo į Rietavo gimnaziją, kurioje išėjo keturias klases. Toliau persikėlė į Plungės valdžios gimnaziją; čia aštuonių klasių kursą užbaigęs, 1929 metais stojo į Vytauto Didžiojo universiteto technikos fakultetą. Vienus metus studijavęs ir po vienu praktiškų technikos darbų metų, pašauktas atlikti karinę prievolę, buvo priimtas į septintąją kariūnų-aspirantų laidą, artilerijos skyriun.

Gimnazijoje ir kariuomenėje, draugams ir viršininkams,

Prie ginklo kolegos a. a. kariūno gr. Stomo Alfonso karsio. Karo Ligonių koplytėlėje

Paskutinėn kelionėn Kauno gatvėmis... į amžino poilsio vietą

Alfonsas užsirekomendavo rimtu, stropiu ir subrendusiu jaunikačiu. Turėjo palinkimą prie sistematių, išsamių mokslinių studijų. Ir štai, 1932 metais, rugpiūčio mėn. 23 dieną, būdamas geros sveikatos ir pavyzdingo elgesio, iš kariūnų-aspirantų perėjo į kadro kariūnus. 1933 m. birželio mėn. 24 dieną, išvykęs atostogų į Kauno miestą, per auto katastrofą (23 val. 15 min.) sužeistas ir evakuotas Karo Ligoninėn; o birželio mėn. 28 d. 4 val. 30 min. juodasai mirties angelas pakirpo kariūno gr. Stonio gyvybės siūlą...

Skaudi žinia dar tą pačią valandą pasiekė Karo Mokyklą. Nutilo mūsų dainos ir juokai. Gilus liūdesys pakeitė džiaugsmą, skausmas — gerą nuotaiką.

Velionis buvo pašarvotas Karo Ligoninės koplytėlėje. Lai-dotuvės įvyko birželio m. 30 dieną. Vienuoliktą val. 30 min. Šančių karių bažnyčioje buvo pamaldos už mirusiojo vėlę, dalyvaujant Alfonso tėvams, broliams, jo viršinininkams — Mokyklos karininkams ir visiems ginklo draugams-kariūnams.

14 val. velionies kūno eksportacija į Šančių karių kapus. Eisenoje orkestrui gedulo maršus grojant, a. a. kar. gr. Stonys padarė paskutinę savo žemės kelionę.

Greitai, šalia Nepriklausomybės kovose kritusių karių, išaugo naujas kapas, aplink kurį nusvirusiomis galvomis stovėjo artimieji, giminės, jo viršininkai ir draugai. Gražų pamokslą pasakė karo kapelionas kun. Abraitis ir ypač turiningai kalbėjo Karo Mokyklos Viršininkas gen. leit. Jackus, pasakydamas a. a. Alfonsui paskutinį „sudiev“. Salvių šūviais paskučiausį kartą atsisveikino ginklo draugai ir vainikuose paskendusį paliko geraširdį Alfonsą, su kuriuo lygiai 300 dienų pergyventa dideliais pasiryžimais, bendromis svajonėmis.

A. a. kar. gr. Stonys iš tikrųjų buvo rimtas, tvarkingas ir gero charakterio vyras. Visus egzaminus, kurie buvo jau prie galo, išlaikė gerai. Šiomet, kavalerijos konkursuose (medžiokliniam perbėgime) laimėjo pirmą vietą ir dovanų gavo revolverį. Būdamas gimnazistu, a. a. kolega Alfonsas dirbo ir Šaulių Sąjungoje. Gyveno skaisčiomis viltimis; daug žadėjo tėveliams, gimtajam kraštui, bet deja...

Kariūnas gr. Stonys mirė. Mirė pačiam jaunystės žydėjime ir pasiryžimų galingume. Laimėjimai paliko neišsemti... pažadai neištesėti... Ir nebeišmėginsim kietojo plieno žvilgančių kardu, nors kartu juos galandome; ir nebejosi žvengiančiais žirgais drauge su mumis, Panerių kalnų link!..

Po juodojo angelo sparnais, daug kartų krūtinėmis mūsų išbučiuota, tegu bus lengva Tau, Alfonsai, Lietuvos žemė!

J. Itn. Urbanavičius

Vasara eina...

Dar, rodos, vakar, kolegų, nesustojamai sukotės normalaus Karo Mokyklos gyvenimo rate, gyvenote pavasario džiaugsmams ir rūpesčiais, o įvairių karo mokslų egzaminai, ir naujas jūs laukias, mažai žinomas, skirtingas vasaros gyvenimas dažnai neduodavo jums ramybės.

Tačiau, greitai viena po kitos nusitiesė dienų grandinės.

Įvertintos buvo jūsų teoretinio pasiruošimo žinios, didžiosios mokslo metų dalies darbai, nemiegotos naktys ir pasiryžimas kuo tinkamiau pasiruošti praktikos darbams stažo metui kariuomenės dalyse.

Ir štai, saulėtą birželio mėn. pirmosios dienos rytą, vieni pasilikote Mokyklos rūmuose, dar kai kurį laiką tęsti naujų vasaros darbų eilę, kiti išvykote į specialias kariuomenės dalis; o dauguma — traukiniais išdundėjote naujan vasaros gyvenimą, naujon aplinkumon, kur miškuotuose Gaižiūnų laukuose, plačiuose kirtimuose jau virė kai kurių mūsų kariuomenės dalių gyvenimas.

Ir taip, nešdama nau-

jus darbus, naujus įspūdžius ir pergyvenimus, rūpesčius, pasisekimus ir pralaimėjimus, didžius, nelauktus įvykius, pradėjo slinkti vasara. —

Plati birželio mėn. programa kadro kariūnams, nors ir Mokykloje tebegyvenantiems, dažnesnio poilsio ir patogumų nežadėjo. Daugybė taktikos pratimų lauke, kuriems vadovavo patys kariūnai, reikalavo rimto pasiruošimo ir nemažo fizinių pajėgų sukaupimo, energingai juos vykdant. Prakaitas ir dažnas lietus mirkė apsišarvavusius kariūnus. Dienomis ir naktimis fortų rajone judėjo pilkos kovotojų eilės, aidėjo duslūs šautuvų ir kulkosvaidžių šūviai, mirgėjo rakietai ugnys.

Krupščius fotografijos darbus trukdė lietingos dienos, bet jie vis dėlto reikėjo atlikti.

Kai jaunesniojo kurso kariūnai išsirengę, nurudę saulėje, toli laukuose kasė apkasus, raizgė vielų kliūtis, atlikdami fortifikacijos praktiką, — vyresnysis kursas prie Nemuno užsiėmė pionierių dalykais: dirbo tiltus, keltus statė, o rusvos pontonų dėžės, prisėdusios sveikų, energingų jaunuolių, raizė skaidrųjį Nemuno paviršių.

Būdavo taip pat dienų, kada miškuotuose Jesios skardžiuose, ar toli nuo miesto į šiaurę įgulos šaudykloje, poškėjo tikri šūviai, švilpė kulipkos, o prakaite suplukę kariūnai dėjo visas pastangas, kad tinkamai išpildytų nelengvus šaudymo pratimus.

Tuo tarpu toli į šiaurės rytus, iš kur retkarčiais vos girdėdavosi patrankų dundėjimas, plačiuose Gaižiūnų laukuose kariūnai aspirantai dalyvavo verdančiam poligono gyvenime. Sunkus, planingas darbas, ruošiant atskirus kovotojus ir atitinkamus dalinius kautynėms, reikalavo iš kar. aspirantų visiško minimam darbui atsidavimo. Tačiau, įsitikinimas savo pareigų reikšmingumu, noras tinkamai, kaip dera Karo Mokyklos auklėtiniui, pasirodyti, daugumoj padėjo jiems skirtus darbus nedirbti ir skirtas pareigas eiti gan gerai, net pavyzdinčiai.

Taip birželio mėnuo artėjo prie galo, nešdamas Karo Mokyklai liūdną ir nelaimingą įvykį. Kauno mieste auto mašinos sunkiai sužeistas, birželio mėn. 28 d. Karo Ligoninėje miršta vyr. kurso kavalerijos būrio kar. gr. Stonys Alfonsas. Liūdesys apgaubė Mokyklos rūmus ir nelaimingojo Alfonso draugų veidus. Dvejetui dienų praslinkus, ne žygin, ne į kasdieninius darbus, o paskutinėn kelionėn palydėti, trimis vieningomis salvėmis mirusįjį kolegą atsisveikinti, išsirengė, išžygiavo kadro kariūnų būriai.

Pulkininkas gyd. JANULIONIS
P. L. P. Karo Mokyklos vyr. gydytojas, karo higienos
lektorius

Pamažu nuslinko miesto gatvėmis kariškųjų laidotuvių procesija, šalia naujai iškastos duobės praskambėjo paskutiniai atsisveikinimo žodžiai, ir gelsvos smiltys, kartu su artimųjų ašaromis, pradėjo kristi ant naujo karsto. Trijų didingų salvių aidas nunešė paskutines aimanas ir raudų žodžius...

Ilsisi mirusieji, o gyvieji turi tęsti savo darbus.

Tylūs stovi Mokyklos rūmai. Ištuštėję jų erdvūs kazematai. Negirdėti gražiame, sodriai sužaliavusiame rajone kariūniškos sutartinės. Į visas puses išsisklaidė ir kadro kariūnai.

Įkaitusiuose, karių prakaito prisigėrusiuose poligono smiltynuose didžiuliai karo pratimai. Šalmuotų kovotojų masėje išvysti vieną kitą artimą veidą, pamatai liemeningą jaunuolį, tai kariūnai, arba kariūnai aspirantai. Jų, rodos, tiek nedaug, tačiau, jų matai kiekvienoj kuopoje, kiekvienam būryje.

Puolimai, stabdymai, atsitraukimai. Tankai, dujos. Pasisekimai ir klaidos. Pagyrimai ir griežtos pastabos. Visa maišosi, plaukia, kristalizuojasi į vieną didį veiksmą, viršžmogiškas jėgas, į baisią, didingą karo sielą.

Pirmasis poligono darbų laikotarpis baigiasi. Dauguma kadro kariūnų, kartu su dalimis, išžygiuoja į nuolatinės stovėjimo vietas, o pėstijos dalyse buvusieji kar. aspirantai išvyksta dešimčiai dienų atostogų.

Liepos mėn. įpusėjus, tuo tarpu, kai mūsų oro ginkluotos jėgos netenka vieno jauno karo lakūno — av. ltn. Stuko Albinio, tą dieną, kada žymi Kauno visuomenės dalis susirenka pareikšti žuvusiam lakūnui paskutinę pagarbą, palydint jį kapinyno ramybėn, — didi žinia žaibu apskrieja mūsų laikinąją sostinę, visą Lietuvos kraštą: du drąsūs lietuviai — kap. St. Darius ir lak. St. Girėnas — jau skrenda per platųjį Atlantą savo gimtojon šalin, be nusileidimo, tiesiai Kauno aerodroman. Didis Lietuvos garbei aukojamas žygis sudomina pasaulio tautas, baimė ir neapprėpiamas džiaugsmas grumiasi kiekvieno lietuvio širdyje.

Kada, palyginti, menkutė oranžinė „Lituanica“ nenuilstamai grūmėsi su audringomis okeano padangėmis, kas valandą besiantindama prie Europos krantų, triumfuojantis Kaunas nekantriai laukė vakaro... —

... Nusviro gedulo vėliavos... Pravirko skausmo sugniuždytos lietuvių širdys... Nukritęs migloto ryto uždangalas parodė du drąsius Lietuvos sakalus, kurie, nugalėję didingąjį Atlantą, ir vos tik neišvydę Kauno žiburių, po „Lituanicos“ skeveldromis mirtinai apsikabino drėgną Prūsijos žemę...

O vis dėlto Atlanto nugalėtojai Kauną pasiekė... Skaisčiai pavakarės saulutei šviečiant, minių minioms begalinio skausmo ašarų nesulaikant, nusileido aerodroman didelis paukštis ir atidavė du kuklius, tautinėmis vėliavomis pridengtus Lietuvos didvyrių karstus...

Nebuvo galimybės visiems kartu Karo Mokyklos auklėtinams palydėti Lietuvos oro didvyrius amžinojo poilsio kampe lin, neteko kariūnų kuopoms paskutinio atsisveikinimo salvėmis pažymėti nemirštamą Atlanto nugalėtojų garbę, tačiau gailiai raudojo kiekvieno jų kariška širdis, ir kiekvienas ne kartą susijaudinęs mintyje kartojo: „Sudiev, Dariau, drąsus sakalėli, kurs, prieš 13 metų iš Karo Mokyklos sienų išskridęs, pradėjai didvyriško gyvenimo kelionę! Sudiev, Girėnai, kuris kūdikiu mūsų gimtosios žemės takeliais bėginėjai ir iš tolimo užjūrio vėl pasiryžai nesustodamas pas mus grįžti!..“

Ir vėl, šluostydamas ašaras, sudėdamas gražius suraminimo žodžius, skuba tolyn amžinai nesustodamas laiko keleivis, vėl raizgosi, banguoja, plaukia atskiro žmogaus, tautų, visos žmonijos šio gyvenimo sapnas. — —

Kolegos! Šiuo tarpu taip pat daugumas jūsų dar judate Gaižiūnų laukuose, paskutines ilgų vasaros darbų pradalges vartydami. Dalis iš jūsų grįžo Mokyklon, praleidę trumpas šios vasaros atostogas. Kiti trumpam dvejeta savaičių poilsui dar tik išvažiuoja.

Mokyklos rūmuose dabar prisirinkę nemaža jaunuolių nekarių, kurie pasirinko taip pat jūsų einamą kelią, pasiryžo stoti kariūniško gyvenimo frontan. Ir jie mano tiksią tam gyvenimui, kurį, kaip matote, puošia vien nuolatiniai nelengvi darbai, sugebėjimas reikale įtempti proto ir fizinės pajėgas, vyriškas užsigrūdinimas, kantrumas ir skambus kariūno vardas.

O jūs?!..

Dar trisdešimts dienų ir naktų nugrims bedugnįn laiko okeanan ir tik nežymi jūsų dalis paliks Mokykloje tęsti jau įpusėtą darbą. Kiti gi — atsisveikinsite savo žiląją Motiną, buvusius viršininkus, pasiliekančius draugus ir į naujus darbus, į naujas sritis išskrisite savarankaus gyvenimo orizontais. Vieni į mūsų kariuomenės, kiti į lietuviškosios visuomenės pirmąsias eiles.

Taigi, niekieno neverčiami, laisvu noru užsidarėte kariškame šios mokyklos gyvenime, rimtai pasinaudojote teikiamomis žiniomis, vispusiškai užsigrūdinote, o dabar — užtarnautai laukiate sąžiningai baigiamų darbų apvainikavimo.

Dveji kuriamojo darbo metai

Miglotas 1931 metų rugpiūčio 15 dienos tarytas pranašavo karštą, saulėtą dieną. Raudoni, išdidūs, ir lyg viduramžių išminčiai susimąstę, stūksojo Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokyklos rūmai, kurių viduje, po intensyvaus dienos darbo, ramūs tebeilsėjosi kariūnai. Mokyklos rajonan tuo tarpu jau rinkosi būsimųjų kariūnų-kandidatų būriai: šaunūs abiturientai, jauni pedagogai-mokytojai ir iš akademiškos „laisvės“ pabėgę, įvairiaspalviai išsiuvinėtomis kepuraitėmis, studentai. Su ryšuliais, lietsargiais ir kitais kelionės reikmenimis, po vienos nemigo ir gal daugelio triukšmingai pergyventų išleistuvių nakčių, dauguma išrodė suvargę; bet visų veidai spindėjo vidujiniu pasididžiavimu ir džiūgia viltimi—būti priimtais į P. L. P. Karo Mokyklą. Tik ne visų lygi dafia.

Kelių dienų bėgyje, patikrinamieji egzaminai ir nepakankamai gera sveikata daugeliui pasiryžėlių užstojo kelią. Jie vėl pasimė savo ryšulius. Nusiminę ir dirbtinai besišypsą, iškeliavo ten, iš kur buvo atvykę...

Užtat džiūgavom priimtieji. Pasiekus, dar vaikystės dienose išsvajotą, tikslą, mūsų pasitenkinimas neturėjo ribų. Juk mes—kariūnai!... Prieš mus—gražiosios, įdomios kariūniško gyvenimo dienos ir tauri ateitis. Todėl daug ryžomės ir žadėjome padaryt didelių žygių nuskriaustai, teisybės ieškančiai tėvynei, degėme noru darbo, siekiant didžių mūsų tautos idealų.

Septyni šimtai dvidešimts septynios kariūniško gyvenimo dienos jau išsiskubino į praeitį. Su viesulais išskrido. O mūsų širdyse palūžo graudūs atsisveikinimo žodžiai: „Sudiev, Karo Mokykla!... Sparnuotais sakalais išskrendame iš tavo sienų. Nebėra vietos mums tavo pastogėje, nes vėl šimtai jaunuolių laukia savo eilės!...”

Prabėgę dveji darnaus kariško gyvenimo metai didingais vaizdais stoji prieš akis. Štai, rodos, vakar mes buvome dar lepūs civiliai, be išvaizdos ir vyriško pajėgumo. Dveji įtempto vispusiško mankštinimosi metai mus perdirbo vikriais, fiziškai ištvermingais, pasiaukojimo kupiniais, kariais-žygininkais. Žodžiu, įgavome tų savybių, kurių privalo modernaus dvidešimtojo amžiaus vyras. O teoretinės studijos, planingas mokymasis vadovavimo meno, mūsų intelektą papildė naujomis karo doktrinomis, o jaunose krūtinėse viršinininkai išugdė idealų — ginklo ir Tėvynės — meilę.

Pagaliau, kiekvienas rajono kampelis čia mums suprantamai šneka. Kiekviena pėda žemės čia išgulėta, krūtinėmis išbučiuota. Daug šimtų kartų skardžiabalsės mūsų dainos nužvangėjo panemuniais, į pavergtą Vilnių, nuskrido tolimais šilais. Daug tėviško prisirišimo patyrėm ir iš savo viršininkų, kurie rūpinosi mumis ir dėjo pastangų, kad išauklėtų mus lietuviškoj kariškoj dvasioj ir išleistų tikrais vyrais, gyvenamuoju katastrofų laiku labai reikalingais valstybės nepriklausomybei išlaikyti. Kiekvienas mūsų geras pasirodymas buvo atpildu jiems už triūsą, o nevykęs mūsų elgimasis, mūsų nepasiekimai būdavo jiems dažnai gal skaudaus susirūpinimo priežastimi. Šito akivaizdoje, ir nesinori tikėti, kad ateis valanda, kurioje teks pasakyti graudų atsisveikinimą taip puikiai pažįstamiems laukams; nesinori tikėti, kad išsiskirstys bendros dalies draugai, toli paliks buvusieji viršininkai ir Karo Mokykla...

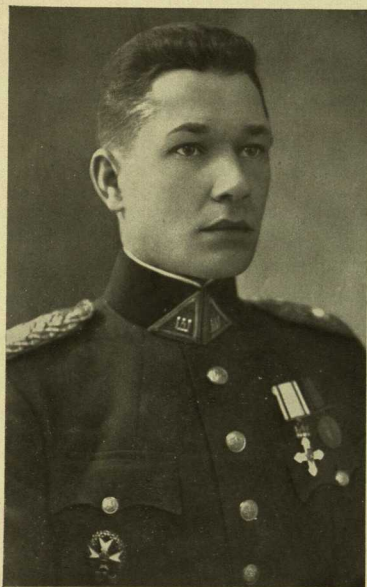
Ta didžioji šventė jau čia pat.

Mes stovime Mokyklos baigimo, nelengvų dvejeta metų darbų apvainikavimo, išvakarėje!

Romėnai, suteikdami piliečio teises savo jaunai vyrįjai, įduodavo jiems toga virilis, tariant, vyriškumo apsiaustą, kaip ženklą, kad tie jaunikaičiai yra subrendę vyrai. Toga virilis vietoje, iš Didžiojo lietuvių tautos Ugdytojo, savo Šefo ir Lietuvos ginkluotų pajėgų Vyriausio Vado rankų gausime mes kieto plieno kardą, kuris ir turės pažymėti mūsų tauraus, valstybiško gyvenimo kelią.

Augę Nepriklausomybės kovų laikais, pergyvenę ir iš istorijos pažinę skaudžias savo tautos nelaimes, sugebam įvertinti nepriklausomybės svarbą. Savanoriais stodami Karo Mokyklon, atėjom pasigerti Juozapavičių ir kitų, Giedraičių, Širvintų, Radviliškio imtynėse besigrūmusių, Lietuvos vyrų dvasia. Rimtas darbas ir mokslinės studijos buvo mūsų užsibrėžtas tikslas. Jo ir šiandien tebesiekiame. Nuolatinu veržimusi priekiu sugebėsime atsistoti šalies kultūriniam avangarde ir, išjudinę jaunųjų kartų klodus, pastatysim jąsias sveikos lietuviškos kariškos dvasios linkmėje, kas kraštui užtikrins neabejotiną, ramesnį rytojų. —

Taigi, kai paskutinį kartą veršime baltus diržus ir mausime pirštines baltas, kai paskutinį kartą petys petin praeisim kariūno mundure — drąsūs ir atvira širdimi galėsime pasakyti: „Sudiev, Karo Mokykla... Ilgai minėsime tavo pastogėje tauriai praleistus laimingus metus, ir tavo auklėtinių žvilgsniai amžiais nenukryps nuo Gedimino pilies, nuo Vilniaus miesto!“

Majoras URBŠAS
P. L. P. Karo Mokyklos 2-sios kadro kuopos vadas
(Gen. št. kursų klausytojas)

Vilnių prisiminus

*„Neški, žirgeli, per kalnus, klonius,
Kiek neša galia,
Kur mūsų broliams, jaunoms sesutėms
Dar širdį gelia“...*

Galingi dainos garsai toli nuaidi Panemunės šlaitais ir miškais. Dainuoja kariūnai, po dienos žygių, per vakarinį pasi-vaikščiojimą.

*„...Kur mūsų broliams, jaunoms sesutėms
Dar širdį gelia“...*

Lietuvio sielos skundo pilnus, dainos žodžius kartoja skardžiai ir miškai. Daina jau seniai nuaidėjo medžių viršūnėmis, o jos melodija, rodos, vis dar virpa melsvam birželio vakare. Kur gi yra tas kraštas, kurį daina mini?

Prieš dvejetą metų buvo taip pat gražus, tylus birželio vakaras, kai mūsų ekskursija išlipo Vilniaus stotyje. Nejučiomis skausmas surėmė mūsų krūtines, kai išlipę iš traukinio pamatėme didelėje, baltoje lentoje parašą — „Wilno“. Viršuje parašo, grobuoniškai išskėtriojęs savo nagus, tupėjo baltasis Lenkijos paukštis. Valandėlei į jį nukrypsta visų mūsų žvilgsniai. Nors netarėme apie tai vieni kitiems nė žodžio, bet vienodai pynėsi mūsų mintys: didingas Vyčio raitelis būtinai nublokš nusususį „ponišką“ paukštį, nes tik jam ši vieta priklauso! Suvalkai, Želigovskijados smurtas, neužgyjanti Europoje Vilniaus žaizda, pačiai save apspiaudžiusiai, lenkų tautai amžinai bado, pasaulio seniai suprastos, tiesos pirštais akis.

Ankstų kitos dienos rytą, vilniečių lydimi, dainuodami, pėsti smagiai traukiame laukais į Trakus. Mums tenka eiti pro sodybas, kuriose, matyti, neviešpatauja perteklius. Gyvuliai sulysę, žmonės susilenkę, pageltę; trobos persikreipusios, į žemę sulindusios. Iš vienos trobos išbėga mažas vaikutis ir, atkišęs į mane gražiai išpiaustytą lazda, bruka ją man į rankas:

— Tylko dwadzieście groszy, panie!

— O lietuviškai nemoki? — klausiu jo. — Pasakyk lietuviškai, tai paimsiu.

Vaikas nuleidžia akis ir laužydamas žodžius taria:

— Niemuoku. — Paskui dar priduria: — mama i papa muok...

— Na, žiūrėk, išmok lietuviškai, — sakau ir duodu keletą smulkių monetų. Vaikas pasišokinėdamas nubėga. Liūdna. Tikram Lietuvos krašte, okupantų vergijoje, savosios kalbos nemo kėdama, auga nauja karta.

„Niemuoku. Mama i papa muok...“ Kaip tragingai skamba nelaimingo vaikučio žodžiai!

Greitai pasiekiamo jau Trakų pilį. Ji stovi ežero viduryje, ją galima pasiekti tik valtimis. Rekvizuojame visas plaukimo priemones ir iriamės į salą. Žiūrint į šiuos senus, šimtmečių griaujamus mūrus, kuriuose vis dar, rodos, gyvena Vytauto, Kęstučio dvasia, kurie alsuoja garbingą Lietuvos praeitimi,—sąmonėje kyla lakios, karžygiškos mintys. Kažkas ekskursantų deklamuoja:

*„Pilie! tu tiek amžių praleidai garsiai
Ir tiek mums davei milžinų“!*

Pilis kasdien vis įra ir virsta klaikiais, didingais griuvėsiais. Lenkams, be abejo, nerūpi jos restauracija.

Pabuę keletą valandų šioj lietuvių tautos šventovėje, grįžtame atgal į Vilnių. Kiekvienas mūsų kažką paniuręs, susimastęs. Važiuojame autobusais, o jie labai kratūs ir nešvarūs. Pakely vieno jų trūksta padanga, ir bemaž visi nenuriedame į griovį. Kol autobušu sutaiso, užeiname į netoliese esančią krautuvėlę. Prašome lietuviškai gazuoto vandens. Tyla. Prašymą pakartojam. Krautuvininkas su žmona trauko pečiais ir nieko neatsako. Tą pat pakartojame vokiškai. Be rezultatų. Mūsų nesupranta, arba nenori suprasti. Tuo tarpu, prie staliuko sėdęs lenkų karininkas, klausia mūsų angliškai:

— Speak you English?

— No sir, very badly, — atkertu jam. Rodos, užsigauna, kad mes visaip, tik ne lenkiškai, kalbiname krautuvininką, ir išeina. Staiga, mūsų didžiausiam nusistebėjimui, krautuvėlės savininkas prašneka į mus kiek daryta aukštaičių tarme. Nesuprantame, kas dedasi. Tik vėliau išsikalbėjus sužinojome, kad visi lietuviai verčiami neprisipažinti jais esą, verčiami kalbėti tik lenkiškai, kad už nusižengimus šiems reikalavimams persekiojami, traukdomi, baudžiami. Baigdamas krautuvipinkas pažymi, kad jei jis būtų su mumis pradėjęs lietuviškai kalbėti, esant čia minėtam karininkui, tai jis neabejoja, kad nepoilgo būtų turėjęs savo krautuvėlę uždaryti.

Pagaliau, sėdame sutvarkytan autobusan ir laimingai vėl pasiekiamo Vilniaus miestą. Pilnos naujų įspūdžių greitai pra-

bėga likusios dienos. Lankome taip pat bažnyčias, iš kurių mums labiausiai patiko Vilniaus Katedra, ir savo menišku vidaus papuošimu — šv. Petro bažnyčia.

Plaukiame Nerimi į garsiąsias Kalvarijas. Vaizdai gražūs, viliojantieji. Tenka mums važiuoti pro kareivines, kurios netoli kranto. Mūsų didžiausiam nusistebėjimui, pamatome kareivinių rajone lenkų kareivius, išsirengusius ir ieškančius parazitų. Nors ir iš tolo, įsitikinome, kad jų pastangos ne veltui. Mums darosi šlykštu. Mintyse didžiuojamės, kad niekas panašių dalykų niekuomet nematys mūsų kariuomenėje. Nieko sau lenkų poniška duona ir jų garsioji „kultūra!“...

Paskutinėmis dienomis aplankome Dr. Basanavičiaus kapą, kuris vilniečių gražiai puošiamas. Pastatytas gražus, juodas akmens kryžius, kuriame iškalti žodžiai:

„Kada mes jau in dulkes pavirsim, jei lietuviška kalba bus tvirta pastojus, jei per mūsų darbus Lietuvos dvase atsikvoszes, tasik mums ir kapuose bus lengveu, smageu ilsetis“.

Vėliau aplankėme Gedimino ir Trijų Kryžių kalnus, nuo kurių matyti puikiausiai vaizdai, nes visas Vilniaus miestas guli po žiūrėtojo kojomis.

Apskritai, susisiekimas mieste autobusais, taksi ir vežikais, kurių ypač daug.

Kiek žmoniškiau atrodo didžiosios Vilniaus gatvės; kitur, o ypač priemiesčiuose, dažniausiai negrįstos, pilnos vargo ir skurdo.

Apskritai, Vilnius, kultūriniu ir ekonominiu atžvilgiu, atrodo toli atsilikęs nuo šių dienų kitų Lietuvos ar Lenkijos miestų. Okupantai čia nieko nedaro. Toks netikras, pasigailėjimo vertas jų rytojus! Taigi, diena iš dienos skursta, nyksta didingos senosios Lietuvos liekanos, klaikus „brolių“ tautos šešėlis šaldo ir naikina lietuviškąją senajo Gedimino miesto dvasią. „Quosque tandem abutere, Polonia, patientia nostra!“

Šešios Vilniuje praleistos dienos paliko gilių, neišdildomų įspūdžių visam gyvenimui. Paskutinės dienos rytą, prie „Aušros Vartų“ išklausę lietuviškų pamaldų, pilni kilnių minčių, pasiryžimų, išvykome į ten, iš kur buvome atvykę. Vilniečiai mus nuoširdžiai atsisveikina. Karštai spaudžiame vieni kitiems rankas. Visų akys spindi viltimi kuo greičiausiai susitikti Vilniuje kitokiose aplinkybėse.

Sujudo traukinys. Pranyko tolumoj baltoje lentoje, lietuvio širdį verias, parašas — „Wilno“, melsvi orizontai uždengė nuo mūsų akių merdinčią Lietuvos Sostinę...

„Ir vien širdis težino, masina tenai“...

(Poligono gyvenimo transliaciją per radio prisiminus)

Lietingais, mirtį primenančiais rudens sekmadienių vakarais, kai žvarbus vėjas, lyg mažas vaikas, žarsto šaligatviuose geltonus senbernių kaštonų lapus, ir šaltais žiemos vakarais, kada gatvėse sniego pusnys eina imtynių — ritasi, sukasi, bėga ir lekia, kaip gusarų nežaboti drigantai Ukmergės plentu, o senos baltos galvos patogiai ilsisi ant išdžiūvusių rankų, ir šiltame kambaryje laikrodis cipsėdamas rodo 18 val. su minutėmis, — tai, pasukus moderniškąjį oro karalių radio, girdime galingas sutartines, kurios kelią jauno ir seno lietuvių dvasių ir ugdo lietuvišką drąsą:

„Karas!...
Pirmyn į kovą!
Jau priešas eina...“

„O-o-o Lietuvos kareivėliai,
Niekad nedejuoja“...

Tai kariuomenės radio pusvalandis; o galingos dainos plaukia iš jaunų kariūniškų krūtinių. Visi žino, pradedant geltonkase gimnaziste ir baigiant žilagalviu seniu, kad kariūnai iš visų kariuomenės dalių gražiausiai dainuoja. O kariūnai — džiaugsmingai palydi tas dienas, kada turi progos pereiti dainuodami per Kauną, nes kariūnų daina visus masina, traukia; tai yra reta proga matyti gražiuosius „pupsikėlius“ išsirikiavusius laikinosios sostinės dangorėžių balkonuose.

Birželio mėn. 1 dieną, kariūnai-asp., palikę Karo Mokykloj baltas pirštinaites, juodus štiblietus, pasiekė Gaižiūnų poligoną. Čia jie išsiskirstė po visas stovyklaujančias kariuomenės dalis ir jau sunku buvo tikėtis išgirsti širdį kerinčią dainą; bet... štai iš lietingo debesio nusišypsojo saulė: sužinoma, kad VI. 25 d. bus transliuojamas iš poligono kariuomenės gyvenimas.

Ir tą lauktąjį sekmadienį suskrido iš rytų ir vakarų, kaip jauni sakalai, poligono „radio studijon“ kariūnai-aspirantai.

Įvairūs pulkai, įvairi jų ir programa; čia laiškai: žemaičiams, klaipediečiams, aukštaičiams, zanavykams ir džukams, įvairių įvairiausių, nenoromis kojas keliančios, polkos, valsai, kupletai;

apdainavimas žygio į poligoną, imitavimas paukščių, gyvulių ir šiaip gyvų sutvėrimų balsų — vis tai įdomi, lengvo, verčiančio nusišypsoti, turinio programa.

Programai besibaigiant, visų, ten pat stovinčių prie mikrofono, akys nukrypsta į šalį, iš kur plaukia skardį, plieninė daina:

*„Kur dangus gaisrais liepsnoja
Per miškų gelmes —
Bėrus žirgus pabalnoję
Josime tik mes...“*

Iš tikrųjų, atlinguoja keturios tiesios, kaip popieri išvestos, linijos, tai kariūnai, kurie žengia, kaip vienas, gražiai švytuodami rankomis, tvirtai statydami kojas.

Apgulusi mikrofoną keliašimtinė minia sujudo, persiskyrė pusiau, o kariūnai, kaip vienas galingas kūnas, įėjo į jos vidų, sustojo, ir vyresnysis priėjo raportuoti kariuomenės valandai vadovaujančiam pulkininkui. Kariūnas raportuoja, — minia gėrisi.

Iš šitų keturių tiesių linijų, matyt, minia ir radio klausytojai laukia ir tikisi daugiau, kaip iš visų kitų, atlikusių programą, karių.

Minia juda, nekantrauja, laukia kuo greičiausiai kariūniškos dainos. Dar valandėlė. Sugaudžia galingai daina, žavi ir jaudina susirinkusių karių daugybę. Minia šypsosi, ploja katučių, šaukia valio. Vėl ženklas — antra daina; rodos, joj matai, kaip skaidriam šaltinio vandeny, tautos sielvartą, pergyvenimus, išleidžiant jaunos brolelius karan, bet kartu dainoj jaučiamas ir lietuviškas užsispyrimas ir pasiryžimas tą karą laimėti.

Keturios tiesios linijos tyli. Pagaliau, iš jų išcina balta-plaukis, tiesus, laibas, kaip ežero nendrė, kariūnas ir sustoja ties

Gaižiūnų poligono
„radio studijoje“.
Kariūnas-aspiran-
tas Lukšys Vl.
dainuoja garsųji
tango „Poligono
svajonės“

mikrofonu; užpakalyje jo sėda dar pora kariūnų su muzikos instrumentais.

Pravirksta smuikas, liūdnei jam pritaria kiti instrumentai — tai mirusiojo Dolskio jaudinantis tango motyvas; tai VII-sios kar. aspirantų laidos poligone sukurti žodžiai. Baltaplaukis kariūnas patraukia krūtinės oro ir uždainuoja:

*„Tenai ūmai pilkai mane apniko
Dulkėta poligono šiluma,
Ir vien tik atminimas bepaliko
Iš ten, kur liko Karo Mokykla...”*

Gražus tango, graži muzika, bet kariūnas ir jo balsas — jaudina visus iki pat sielos gelmių. Šnabždasi minia. Kariūnas tęsia toliau:

*„Ir vien širdis težino, masina tenai,
Ten, kur skamba dainos ir juokas linksmai...”*

Šypsosi ten pat stovintieji seni pulkininkai, narsūs Nepriklausomybės kovų vilkai — kuopvadžiai, šypsosi jauni leitenantai, kareiviai; šypsosi už kelių šimtų kilometrų ir radio klausytojas, nes meniškai išpildoma.

*„Mes siųsim poligonan savo vaikus
Po metų kokių dvidešimt penkių...”*

Visiems veržiasi nuoširdus juokas, bet:

*„Ai, ai, ai!
Poligono laukai...”*

Daina nutrūksta; begalinis šauksmas: „valio, Karo Mokykla! Valio, kariūnai”! plojimas katučių, milžiniškas visų pasitenkinimas.

Keturios linijos sujunda, vėl sugaudžia galinga žygio daina. Linijos tolsta, virsta juodu tašku ir... visai išnyksta vieškelio dulkėse.

Iš įvairių minios šalių skamba kalbos, reiškiamas didelis pasitenkinimas kariūnų dainomis, o dauguma būtinai priduria:

— Kariūnai visus užviršino.

— Bet šitos „Poligono svajonės” gražiausios už visas dainas.

— Tas parinktas kariūnas — toks flegmatikas, romantiškas, o jo balsas toks jaudinantis...

Vėliau transliacija vakarinio patikrinimo, ir viskas baigta.

Minia skirstosi namo, bet nuostabu, kaip greit visi užsikrėtė ta daina: klausyk — dauguma jau niūniuoja:

*„Ir vien širdis težino, masina tenai,
Ten, kur skamba dainos ir juokas linksmai...“*

Po kelių dvenų nors daug kas iš poligono gyvenimo transliacijos buvo jau pamiršta, bet „Poligono svajonės“ pamiršti niekas nemanė. Ir tyliais vakarais, kada vėjelis šnera jaunų pušaičių viršūnėse, o saulė siunčia žemei paskutinį savo koketišką šypsnį — pradendant pulko auklėtiniui, ir baigiant barzdoto atsarginiui, visi traukia:

*„Čia eilėmis baltuoja palapinės,
Tarp jų visai išmarginti takai“...*

„Ten, kur nėra kuopų nė būrių vadų“..

*„Ai! ai! ai!
Poligono laukai“...*

Gaižiųjų poligonas,

1933. VII. 1

❖ — ❖
„Kol Vilniuj už vartų dar broliai beklūpos,

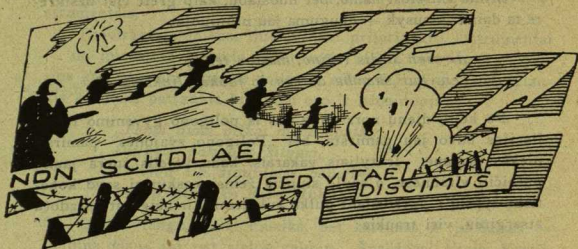
Nuo ašarų grandys ant rankų rūdyja,

Nedrįški įkišt į makštis kalaviją,

Nors veidas giedresnis ir šypsosi lūpos.“

Augustaitytė-Vaičiūnienė

❖ — ❖

Jaun. leit. Valevičius

Vieninis kovotojo mokymas

I ž a n g a

Pokarinė doktrina, remdamasi didžiojo karo patyrimu, ypatingo dėmesio kreipia į paskiro kovotojo mokymą. Didysis karas tiek išplėtė karo techniką, kad ši, pakeitusi taktiką, pastatė visai naujus reikalavimus ir kovotojo mokymui. Jei prieš kelias dešimtis metų instruktorius stengėsi paruošti paklusnų ir drąsų kolektyvą, kuris mechaniškai turėjo vykdyti karininko komandas, tai dabar paklusnumas ir drąsa turi dar didesnės reikšmės, tik kareivis turi būti ne aklas automatas, bet sąmoningas kovotojas, turįs pakankamai žinių, kad mokėtų savarankiškai veikti įvairiose kautynių aplinkybėse.

Taigi, darbas dabartinio instruktoriaus yra žymiai komplikotesnis už prieškarinio. Instruktorius turi vesti mokymą, pats gerai jį pergalvojęs, pareikšdamas kuo daugiausia kūrybinės dvasios ir metodiškumo. Improvizacijos čia negali būti.

Metodas, kuriuo galima būtų veikti mūsų kareivio protą, verčiant jį galvoti, kartu neduodant jam nuobodžiauti, bene patogiausias būtų klausimų formoje.

Instruktoriaus statomi klausimai, o taip pat mokinių atsakymai, turi atitikti šiuos reikalavimus.

Klausimai:

1. turi būti aiškūs ir suprantami mokiniams;
2. neturi atimti iš mokinio iniciatyvos pagalvoti;

3. neturi duoti tuo pačiu atsakymo;
4. turi būti taisyklingi kalbos atžvilgiu;
5. turi būti užduodami visai grupei, ir po to tik šaukiamas vienas, kad atsakytų;
6. statant klausimą nevengti dalykų, žinomų mokiniui, arba stačiai imti pavyzdžius iš jo asmens gyvenimo;
7. stengtis, kad visa grupė dalyvautų atsakymuose ir pasikalbėjimuose;
8. sunkius klausimus taikyti daugiau išsilavinusiems intelektualiu pažvilgiu, lengvesnius — mažiau išsilavinusiems ir sunkiau protaujantiems;
9. jei mokinys negali atsakyti, išaiškinti jam klausimą, pakartoti, ar pastatyti jį kitoj formoj, ir tik po to kreiptis į kitą mokinį;
10. jei negauname atsakymo iš kelių mokomųjų, kreiptis į visą grupę. Jei ir šis būdas negelbsti, statyti padedamuosius klausimus, galų gale — pačiam tinkamoj formoj atsakyti.

A t s a k y m a i :

1. jei tinkamas, tęsti mokymą toliau;
2. jei manoma, kad atspėtas ar pasufleriuotas, persitikrinti, ar pats mokinys suprato;
3. netaisyklingą kalbos atžvilgiu — mokinys taiso instruktoriaus padedamas;
4. atsakymas turi būti pilnas, ne vienu žodžiu;
5. turi būti garsus ir aiškus.

P r o g r a m a, sudaryta kiekvienam pratimui, turi atitikti didaktikos reikalavimus. Instruktorius aiškiai turi žinoti:

1. ko nori išmokyti, t. y. pratimo turinį;
2. ko nori mokymu pasiekti — turi žinoti pratimo tikslą;
3. kur turi mokyti, t. y. vietovę;
4. kaip mokyti, t. y. pratimo organizaciją, mokymo būdą ir reikalingas mokymui priemones.

Pratimo organizacijoje turi būti smulkus, minutinis suskirstymas, kiek kuriam dalykui skiriama laiko; tai palengvins pratimo vykdymą ir nieko nebus pamiršta, kas iš anksto buvo numatyta.

Sau padėjėjais instruktorius ima kareivius-viršininkus ir ankstyvesnio ėmimo kareivius — eilinius. Vėlesniame mokyme galima bus skirti padėjėjais sumanesnius mokinius, vadovaujant kareiviams-viršininkams.

Ypatingos reikšmės turi pratimuose — priešo vaizdavimas; tam tikslui ir bus vartojami padėjėjai. Priešo vaizdavimui turi būti stropiai pasiruošta; vaizduojantieji priešą turi būti iš anksto gerai instruktuoti. Aplamai, prieš pratimą instruktorius turi parinkti vietovę ir su padėjėjais ją organizuoti, t. y. pritaikyti norimam praveisti pratimui.

Baigęs pratimą, instruktorius turi jį aptarti, kad mokiniai įgautų aiškų vaizdą ir supratimą, kas buvo daroma. Tačiau, kaip įvairių dalinių, taip ir vieniniam mokyme dažnai tenka klaidą aptarti toje pačioje vietoje, kur ji buvo padaryta, nes pratimo gale tai atimtų per daug laiko ir vargintų kareivį. Išnagrinėjus klaidas vietoje, baigus pratimą beliktų keliais sakiniais pabrėžti jo tikslą ir išaiškinti stambiausias klaidas.

Instruktorius turi atsiminti, kad mokydamas kovotoją lauke, jis pats yra mokytoju, vadovu ir tarpininku, todėl nuo jo sąžiningumo, nuo jo geros valios ir sugebėjimo išmokyti ir įkvėpti kareiviui narsumo dvasią, priklausys pastarojo tinkamumas kautynėms.

Kadangi vieninis mokymas vedamas pradžioje kareivio tarnybos, tai lygiagrečiai reikia juos mokyti ir pratinti nešioti šarvuotę, kartu išamoningant jausmą, kad nė viena aprangos nė šarvuotės smulkmena neturi būti pamesta, juo labiau, tyčia numesta, nes visa tai valstybei kainuoja milžiniškus pinigus ir pačiam šauliui tam tikru momentu gali būti užvis reikalingiausia.

Taigi, pradžioje jauni kareiviai eis be ginklų; gavę šautuvus eis su jais, juo labiau, kad pratimai reikalautų juos turėti. Vėliau reikės dėtis kuprinę ir visas kitas šarvuotės dalis, palaipsniui sunkinant, iki pasieks nustatyto svorio, kurį turės nešti kareivis, eidamas į kautynes. Aplamai, baigiant vieninį kovotojo mokymą kautynių veiksmų, reikia išmokyti pilnos šarvuotės pakrovimo ir pakankamai duoti pažinti jos svorį.

Čia vartojamą „instruktorių“ reikia suprasti kaip karininką ar puskarininkį, kuris veda pratimą.

Žemiau dedami pratimų pavyzdžiai, kurie padės instruktoriui savo iniciatyva organizuoti jiems panašius.

1. Vietovė ir jos elementai

Tikslas: a) išaiškinti vietovės sąvoką; b) supažindinti su vietovės elementais ir jų reikšme; c) supažindinti su vietos daiktais.

Vietovė: kuo įvairiausia, iš anksto parinkta.

Organizacija: grupėmis, nuo grandies, iki kautynių skyriaus. Pasikalbėjimo ir klausimų formoje.

Pratimo vykdymas. Paprasčiausiais klausimais aptarti vietovės sąvoką ir įvairius vietovės būdus: atvirą, dengtą, lygų, raižytą, aukštumas, slėnius ir t. t.; įvairius vietos daiktus: mišką, krūmus, atskirus medžius, apgyventas vietas ir t. t. Tuo pat būdu išaiškinti kiekvieno vietos daikto karišką reikšmę.

Apsistojus dominuojančiam apylinkėje punkte ir atkreipus grupę parinkta kryptimi, duoti klausimą ir palūkęjus iššaukti vieną mokomąjį, kad atsakytų.

Klausimai ir, aplamai, pasikalbėjimai privalo būti paprasti ir suprantami. Vengti svetimų, nesuprantamų žodžių, kad iš pirmųjų pamokų mokiniai neįgautų įspūdžio, kad mokslas, kurio jie mokomi, yra aukštas ir ne jų protui pritaikytas.

Vietovės sąvokos apibūdinimą, pavyzdžiui, galima atlikti kad ir tokiu būdu.

Klausimas. Ką darytumėt šiuo laiku namie?

Atsakymas. Dabar būčiau aręs žemę.

Kl. Ar matote štai šitą aukštumą?

Ats. Matau.

Kl. Ar lengva būtų arti šį lauką?

Ats. Sunku, nes jis nelygus, ir arklys greit pavargtų.

Kl. Ar jūsų laukas irgi apaugęs krūmais, kaip šis?

Ats. Ne, mano laukas lygus ir be krūmų.

Kl. Ką matote dešinėje?

Ats. Dešinėje matau mišką.

Kl. Ką matote prieš mišką?

Ats. Prieš mišką matau upę.

Kl. Ar per jūsų lauką irgi teka upė?

Ats. Ne, netoli mūsų yra ežeras.

— Pasakysiu jums, kaip reikia kariškai vadinti visa tai, ką čia matote prieš save. Tie laukai, kalniukai, pakalnės su upeliais, ežerais, miškais, krūmais, namais, kaimais, miestais; o taip pat žemė, kur mes stovime, vaikščiojame, važinėjame, žemė, kurią dirbame, kurioje auga javai, — žodžiu, kiekvienas žemės paviršiaus plotas, kuriame tenka kariuomenei veikti, kariškoj kalboj vadinamas *v i e t o v e*.

Kl. Pasakykit, kuo skiriasi ši vietovė nuo vietovės jūsų tėviškėj?

Ats. Ši vietovė turi daugiau kalniukų, čia netoli yra miškas, upė. Mano tėviškėje vietovė yra lygesnė, nėra arti miškų, ir upelis daug mažesnis už šį.

Panašiu būdu duodamas klausimas, instruktorius išaiškina vietovės elementus, vietos daiktus ir jų karišką reikšmę.

Kad mokinys įprastų kalbėti kariška terminologija, duoti jam aprašinėti (nusakyti) vietovę. Nurodyti aiškiai vietovės atkarpą ir teisvardina visa, kas joje yra. Pradžioje pasitenkinti stambiais dalykais, toliau reikalauti smulkesnio aprašymo. Sistemos dėliai, reikalauti, kad tereną aprašintų iš dešinės į kairę, ir nuo orizonto iki stovėjimo taško.

Nebarti mokinių pratimų pradžioje, nors ir klaidingai atsakinėtų, nes barami jie pasidarys nedrąsūs ir tylės, bijodami atsakymu neįtiksia; atvirkščiai, nedrąsius reikia dar padrąsinti, kad kalbėtų nesivaržydami.

2. Vietovės sekimas

Tikslas: nurodyti būdus sekti vietovę.

Vietovė: įvairi.

Organizacija: kaip pereitam pratime.

Pratimo vykdymas. Dviem vietos daiktais nurodyti sekimo sektorių. Kada visi aiškiai žinos sektoriaus ribas, pereiti prie paties sekimo.

Pabrėžti, kad, sekant visą sektorių, reikia daugiau kreipti dėmesį į tuos vietos daiktus, kurie gali slėpti priešą, ar duoda jam geras prieigas.

Pradžioje, kad mokinys susidomėtų, galima duoti jam žiūroną, kurio ribotas laukas kaip tik pagelbės neįpratusiam sistemiškiau sekti.

Mokyti sekti reikia įvairiose kūno padėtyse: stačiom, klupsčiom, gulom ir sėdom.

Grupę galima padalinti į kelias mažesnes grupeles ir duoti vesti jas padėjėjams. Viena tokių grupių gali mokytis nurodinėti sektoriaus ribas, kita aprašinėti žymesnius vietos daiktus tam pačiam sektoriuje, trečia — seka, vadovaujant pačiam instruktoriui.

Visi seka, o vienas garsiai aprašo sekamą vietovę. Kiti pasirošę iššaukus atsakyti, tęsti toliau, pataisyti draugo klaidą ar papildyti jo aprašymą.

Grupeles keisti taip, kad visos pabūtų pas instruktorių. Jos gali būti kiek atokiau viena nuo kitos, kad garsiai kalbėdamos viena kitai netrukdytų.

Daugiau išsilavinusiems, ir mokomų kuopų mokiniams, tiks kad ir tokie klausimai:

— Aprašykite sektorių: dešinėj miško kampas išskirtinai, malūnas įskirtinai (parodoma, kuriam tenka uždavinys).

Iššauktasis pakartoja sektoriaus ribas, pasigaudamas kitais vietos daiktais, ar nurodytų daiktų žymėmis, ir pradeda aprašymą. Šiam baigus, klausiamas kitas:

— Kiek laiko reikia pėstininkui nueiti nuo krašto miško iki aukštumos?

— Pėstininkas nueis nuo ... iki ... per (pav.) tris minutes.

Panašiais klausimais galima charakterizuoti žymesnius vietos daiktus, pav.: skirtumą tarp dviejų vienkiemų, miško tankumą, medžių rūšis, skirtumą tarp lauko kelio, vieškelio ir plento; kurie vietos daiktai duoda priešui prieigas, dengia jį nuo mūsų akių, kas sudaro jam kliūtį ir t. t.

Kartojant šį pratimą, mokinys įpras sekti, įpras prie kariškos terminologijos ir vietovės aprašymo. Galop, kad susidarytų įvairumo, pravesti sekimą žaidimų formoje. Pav.: kurį laiką duodamas sekti tam tikras vietos sektorius, po to mokiniams įsakoma užsisukti. Tuo laiku instruktorius sutartu ženklų (vėliavėlės pakėlimu) iššaukia „taikinius“, kuriuos vaizduoja anksčiau pasiūsti, atitinkamai instrukuoti padėjėjai, buvę tinkamai užsimaskavę vietovėje. Jie pasirodo įvairiose vietose ir įvairiose padėtyse. Instruktoriui komanduojuant, mokiniai atsisuka ir vėl seka tą patį sektorių. Laimės tas, kas greičiau vietovėje pamatys permainą ir tinkamai nusakys vietas, kuriose yra „taikiniai“.

Pradžioje skirtingam fone rodyti didesnius „taikinius“, toliau sunkinti sekimą, pastaruosius taikant prie vietos.

Pratinti taip pat kovotojus sekti žygiuojant; tam galima išnaudoti laiką, einant į užsiėmimus ir grįžtant iš jų.

3. Lauko taikiniai

Tikslas: supažindinti su įvairiais lauko taikiniais.

Organizicija: paruošti vietovę ir 5 senus kareivius, pilnoj kautynių aprangoj; turėti švilpuką, ar vėliavėles, signalizacijai ir kulkosvaizdžio tarnybos taikinį.

Pratimo vykdymas. Instruktoriaus ženklų, pasirodo, iš anksto sustatyti iškastuose apkasėliuose, penki šauliai, 100, 200, 400, 600 ir 800 mtr. atstumuose nuo gupės stovėjimo vietos. Pradžioje visur pasirodo galvos taikiniai, vėliau krūtinės, klupsčias šaulys ir pagaliau stačias.

Mokiniam išaiškinti atstumus iki priešą vaizduojančių šaulių, lai iš visų kūno padėčių įsitėmija, kaip atrodo taikiniai įvairiose distancijose (veido aiškumas, rūbų spalva, šarvuotės dalys ir t. t.). Aptarti taikinius, jų svarbumo atžvilgiu: taikiny, kuris arčiau — yra svarbesnis už mažesnį, tolimesnį taikinį; kulkosvaidžio tarnyba — yra svarbesnis taikiny už pasikirąjį šaulį, svarbų taip pat taikinį sudaro pasirodęs priešų viršininkas (galimai nusakyti, kaip tokį pažinti).

Parodyti sunkaus kulkosvaidžio tarnybos taikinį; parodyti priešą vaizduojančius kovotojus, iš tolesnių atstumų darančius pabėgimus, iš artimesnių — šliaužiančius.

Pratimą tęsti toliau, duodant veikti vaizduojantiems priešą žmonėms raizytoje vietovėje ir nežinomose mokiniams distancijose; lai jie patys, pasigaudami ką tik įgautais patyrimais, sąvarankiškai sprendžia atstumus.

Vėliau instruktorius padalija grupę mažesnėmis grupelėmis, kiek turi padėjėjų, ir įsako jiems išmokyti jaunus kareivius nurodinėti taikinius; pats gi iš eilės tikrina kiekvieną grupelę.

Reikalauti, kad kiekvienas, kam taikiny nurodytas, kartotų, nusakydamas apie jį papildomas žymes, kad įtikintų viršininką matą tą patį taikinį.

Instr. Kryptis — šakotas medis (rodo ranka)!

Mok. (greit) Nulaužta viršūne, storu, trumpu kamienu.

Instr. Per du pirštu dešinėn aukštumėlė!

Mok. Smėliuota, geltona viršūnė.

Instr. Dešiniau aukštumėlės šiaudiniu stogu namelis!

Mok. Be langų, kairysis stogo galas apardytas...

Nurodžius kokį nors vietos daiktą, mokiny tuojau privalo pasakyti charakteringą to daikto žymę.

Parodyti, kad, iš kitos vietos žiūrint į tuos pačius daiktus, žymės pasikeičia.

Išmokyti ne tik instruktoriaus nurodytų daiktų žymę nusakyti, bet kad ir patys mokėtų suprantamai bet kurią vietą nurodyti. Lai mokomieji įsitikina, kad negana pasakyti daikto pavadinimą ir nurodyti: dešinėj, kairėj, pusiau dešinėj ar pusiau kairėj. Sunku išskirti medį, namą, aukštumą, kupstą iš daugelio kitų panašių, jei nepabrėžiama ypatingos žymės, kurią turi nurodomas daiktas.

Kartojant pratimą įvesti „taikinius“, kurių vietas ir žymes turės mokiniai nurodyti. Įvesti ir judančių taikinių; jie paska-

tins greičiau nurodinėti taikinio vietą, nes šiam paslinkus nurodymui teks griebtis naujų vietos daiktų.

Nurodinėjant taikinius, mokiniai priima įprastas kautynėse padėtis: klupsčiom, gulom, ir patys taikosi prie vietos.

4. Atstumų sprendimas

Atstumų sprendimas skiriamas prie šaudymo mokymo, bet kadangi jis sudaro didelę reikšmę lauko tarnyboje — reikalinga dėti jį ir vieninio mokymo programon.

Spręsti atstumus iš akies reikia didelio įgudimo. Todėl, kad sulauktum teigiamų rezultatų, kiekviename lauko pratime reikia nepamiršti nuolatos lavinti šaulio akį, duodant atstumo įvertinimo uždavinius.

Tikslas: išmokyti įvairių atstumo nustatymo būdų.

Vietovė: įvairi.

Organizacija: paruošti rūpestingai parinktą vietovę, parinkti joje vietos daiktus ir išmatuoti iki jų atstumus, paimti reikalingą skaičių senesnio ėmimo kareivių, priešui vaizduoti.

Pratimo vykdymas. 1. Išmatuoti ir parodyti, kaip vietoje atrodo atstumai: 100, 200, 300 ir 400 mtr.. Paaiškinti, kad norint surasti tolesnius atstumus, reikia mintyje atidėti reikiamą skaičių kartų žinomus atstumus. Tokiu būdu, įgudus, galima spręsti atstumus su klaida 10—15%.

2. Kad palengvėtų atstumų sprendimas į gyvus taikinius, organizuoti visą eilę pratimų. Paslepiami vietovėje keli šauliai įvairiuose (instruktoriui žinomuose) atstumuose. Sutartu ženklų iššaukiami po vieną pasislėpę „taikiniai“ (atskiras šaulys). Duodamas spręsti atstumas iki jų, prieš tai paaiškinus, kad:

atstume iki 30 mtr. matomi akių baltymai,

„ „ 100 „ „ akys ir lūpos;

„ „ 200 „ „ šviesios sagos ir kišenių konturai;

„ „ 300 „ „ veido bruožai;

„ „ 400 „ „ munduro spalva;

„ „ 500 „ „ spalvuotos dėmės, sudarančios žmogaus figūrą;

„ „ 1000 „ galima pastebėti kojų judesius einančio žmogaus,

„ „ 1500 „ vos tegalima atskirti pėstininką nuo rai-telio.

3. Paimti ištiestoj rankoj pieštuką ar degtuką. Primerkus kairę akį, nusitaikyti į daiktą, iki kurio atstumą sprendžiame. Dabar, neišjudinę pieštuko iš vietos, žiūrime kaire akimi, užmerkę dešinę. Reikia pastebėti, kurin daiktan paslinko pieštuko galas. Mintyje kuo tiksliausiai išmatavę šį šoninį atstumą ir padauginę jį iš dešimties gausime atstumą iki vietos daikto, į kurį taikėme pieštuką.

Šį metodą patartina pamėginti, nors jis ne visiems vienodai sekasi, nes spręsti šoninius atstumus taip pat sunku. Labai tinka šis būdas, jei žinome kuriuos nors šoninius atstumus; pav.: trobos ilgį, tarpus tarp telegrafo stulpų ir pan.

4. Imant vidutinį atstumą, koks galėtų būti. Šaulys paima didžiausį ir mažiausį atstumą iki taikinio, sudėjęs juos padauja pusiau ir gautąjį atstumą priima už tikrąjį.

5. Spėjant, kiek laiko užtruktų nueiti iki taikinio, priimant, kad į valandą nueinama apie 4 klm.; atspėję apytikrį laiką, randame ieškomą atstumą. Šis būdas tinka spręsti tolimus atstumus.

6. Lyginant ieškomąjį atstumą su žinomuoju.

7. Suskaldyti atstumą į mažesnius, tikriau iš akies sprendžiamus, atstumus ir paimti jų sumą.

8. Kareivis turi mokėti matuoti atstumą žingsniais. Žingsnius patogiau skaičiuoti poromis. Iš vietos pradėjus žengti kaire koja, dešinę statant skaičiuoti žingsnių poras. 60 žingsnių porų apytikriai lygu 100 mtr., arba 100 žingsnių porų lygu apie 170 mtr.. Patogiau priimti pirmąjį. Atskaičius 60 žingsnių porų, užlenkti vieną pirštą, atskaičius antrąjį 60-tį, reiškiantį antrą šimtą metrų, užlenkti antrą pirštą ir t. t. Likusią dalį porinių žingsnių iki vietos daikto — paversti metrais, padauginus iš 5 ir padalijus iš 3. Pav.: suskaičyta 400 mtr. ir dar 12 žingsnių porų; $12 \times 5 = 60$; $60 : 3 = 20$ (mtr.); $400 \text{ mtr.} + 20 \text{ mtr.} = 420 \text{ mtr.}$

Išaiškinti reiškinius, dėl kurių kartais, sprendžiant atstumus, apsirinkame (saulės ir vietos įtaka, fonas, taikinių spalva ir t. t.).

1. Smulkūs daiktai (krūmelis, akmuo, aukštumėlė, atskiro šaulio figūra) atrodo toliau esą, negu iš tikrųjų. Stambūs daiktai (miškas, kalnas, gyvenamoji vieta, kariuomenės kolona) apgauna akį savo artumu.

2. Daiktas ryškios spalvos (baltos, rausvos, raudonos, šviesiai žalios) atrodys arčiau už tamsų daiktą (juodą, tamsiai mėlyną).

3. Aiškus vienaspalvis fonas (dangus, sniegas, pieva) daiktus priartina, jei jie skiriasi savo spalva nuo fono, o pilkas, įvai-

Medicinos kontrolė mankštai

Kūno mankštos reikalą iškėlė pats gyvenimas. Praktikai pirmieji pastebėjo tą naudą, kurią teikia įvairios mankštos. Tik vėliau imta domėtis anatomicinėmis ir fiziologinėmis permainomis, kurios vyksta besimankštinant.

Jau senovės graikai ir romėnai turėjo daug mankštos aikščių ir priemonių. Mus stebina anų laikų teisinga pažiūra į mankštą, kuri išreiškiama visiems žinomu posakiu: „mens sana in corpore sano“. Ji visai atatinka mūsų laikų pažiūras į mankštą, nes mes tinkamos mankštos pagelba stipriname fizinę žmogaus asmenybės pusę. Gi dvasinėms žmogaus savybėms pasireikšti reikalingas sveikas ir stiprus kūnas, fizinis substratas.

Nestatydami mūsų dvasinių savybių pilnon kūno priklausomybėn, vienok kasdien pastebime, kaip keičiasi žmogaus psichika nuo sveikatos ir pajėgumo stovio. Nedaug tereikėtų tautų kovoj dėl būvio tokia tauta, kuri būtų fiziniai silpna, arba bent žymiai toj srity atsilikę.

Fizinių mankštų metu vykstančių permainų pirmieji stebėtojai, o reikalui esant ir patarėjai, buvo sporto ir gimnastikos instruktoriai. Neturėdami reikalingo platesnio nusimanymo sveikatos reikaluose, o ir apskritai kartais tinkamo pasiruošimo mankštai vadovauti, negalėjo jie tinkamai sekti vykstančias permainas ir kreipti jas tinkama linkme.

Fizinėms mankštoms įsigalint vis platesnėse ir platesnėse masėse, gydytojų kabinetuose pradėjo rasti pacientų, kurie pastebėjo savo sveikatos pablogėjimą po to, kai tik pradėjo mankštintis, arba tūlam laikui praslinkus. Pasitaikydavo ir tokių pacientų, kurie visai neįtardavo mankštos savo sveikatos

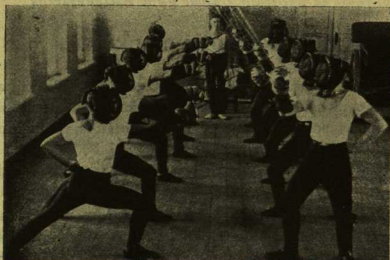
---

riaspalvis, dryžuotas fonas — atvirkščiai, daiktą maskuoja, toliau, ypač, jei daiktas savo spalva mažai kuo skiriasi nuo fono.

4. Apsiniaukusią, lietingą dieną, temstant, rūke — visi atstumai atrodo padidėję, ir atvirkščiai, saulėtą, šviesią dieną — sumažėję.

5. Kalnuotoj vietoj daiktai atrodo arčiau, o lygioj — toliau.

Sąryšyje su atstumų sprendimu, išmokyti žmones teisingai nustatyti taikiklį. (B. d.)

Fektuojamės

pablogėjime. Jie nustebdavo, gydytojui mankštą patarus sumažinti arba ir visai ją uždraudus.

Tokiu būdu gydytojai pamažu susidomėjo mankšta iš savo profesionalio požiūrio. To pasėkoje kukliai buvo atžymėta klinikos ir patologijos rankvedžiuose dar vienas ligų etiologinis momentas — individualiai nepritaikinta mankšta.

Atsiradus mankštos kilmės susirgimams, tuojau iškilo profilaktikos klausimas, kuriuo būdu užbėgti už akių tokiems susirgimams, kuriuos sukelia arba išprovokuoja mankšta.

Pradedant jau nuo XVI šimtmečio, pasitaiko pastabesnių gydytojų pareiškimų, kad mankšta yra tiek naudinga, kiek ji atitinka medicinos reikalavimams. Vienok gydytojai, būdami konservatyvūs, ilgą laiką nesirodė mankštos aikštėse, netyrinėjo mankštos sąlygų ir ypatybių, o tenkinosi vien mankštos paženkimų gydymu.

Pastaraisiais dešimtmečiais padėtis žymiai pasikeitė. Jau nesniųjų gydytojų tarpe atsirado, vienur anksčiau kitur vėliau, nemaža tokių, kurie patys tuo ar kitu būdu mankštinosi. Gi tie, kurie patys nesimankštino, taip pat pradėjo daugiau domėtis, kas dedasi mankštų aikštėse. Kokios fizinės konstrukcijos individai, kokias mankštas praktikoja. Vieni ir kiti iš arčiau geriau galėjo stebėti sąlygas, kuriose atsiduria mankštos aikštėje tos ar kitos fizinės konstitucijos individai.

Kai kurie gydytojai toj srity įsigijo didesnio patyrimo, susidarė lyg ir nauja sporto gydytojų specialybė. Buvo plačiai propaguojamas obalsis, kad medicinos globa turi apimti mankštos dalyvius, prieš jiems pradedant mankštos aikštėse rodytis,

besimankštinant ir mankštai užsibaigus. Užsieny ir pas mus buvo daromi gydytojams informacinio pobūdžio kursai, mankštos kontrolės reikalu.

Sekmingesnei mankštos kontrolei yra steigiami fiziologijos kabinetai. Jie esti įrengiami prie sporto mokyklų, kur fizinė mankšta labai intensyvi (keletas valandų per dieną), arba prie kariuomenės dalių, kur taip pat yra nemažas kario fizinis darbas, susidedantis iš rytmetinės gimnastikos, rikiuotės pamokų ir žygių, įvairioj šarvuotėj.

Fiziologijos kabinetus stengiasi kiek pajėgdami įsirengti visi kultūringesnieji kraštai, rūpindamiesi sulaukti iš mankštų kuo daugiausia teigiamų rezultatų, sekti savo tautos fizinę būklę.

Fiziologijos kabinetai labai nevienodi jų įrengimo atžvilgiu ir todėl atlieka nevienodo masto uždavinius. Yra kabinetų, aprūpintų rentgeno aparatais, cheminėmis laboratorijomis, gausingai fiziologijos aparatais ir antropometrijos priemonėmis.

Medicinos kontrolė mankštomis vykdoma tokiu būdu. Tam tikrais laikotarpiais kontroliuojamojo individo fiksuojama fizinė būklė kūno savumų lapuose. Ten užrašomi antropometriniai daviniai, kai kurių raumenų grupių pajėgumas, vidaus organų būklė, ypač širdies ir plaučių ritmas poilsyje ir tam tikrą mankštą atlikus.

Užfiksavus tokius kūno savumus, galima spręsti, kuri mankštos rūšis šiam individui geriau tinka, kuri mankštos rūšis geriau sustiprins jo fizinę būklę, kurioj srity pasieks geresnių rezultatų.

Po kiek laiko šie tyrimai vėl pakartojami. Tarpai tarp tokių kontrolinių tyrimų parenkami ryšium su mankštos intensyvumu. Sporto ir gimnastikos mokyklose, kur mankšta yra labai intensyvi, ten toki tyrimai daromi kas 3—4 mėnesiai. Mažiau intensyvių mankštų dalyviams pakanka jų būklę fiksuoti kas metai.

Dėka fiziologijos kabinetų surinktos medžiagos ir kitų mokslo darbų, fiziologijos srityje išaugo nauja sporto medicinos šaka.

Į poligoną!

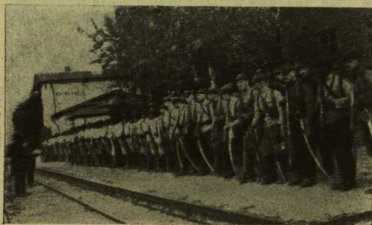
Gražų birželio mėn. 1 dienos rytą Mokyklos rūmuose gyvenimas virė skirtingiau, negu kitomis dienomis. Įgiję nemaža teoretinių žinių, rimtai pasiruošę stažui, visi kar.-aspirantai rengėsi išvykti į įvairias kariuomenės dalis, o dauguma — tiesiai Gaižiūnų poligonan.

Kai kuklus kovotojo tur'as buvo tvarkingai sudėtas kuprinėn, kai šimtai apsišarvavusių kar. aspirantų pasklijo prieš Mokyklos rūmus, netrukus išsitiesė ilgos išsilygiavusių kuopų linijos, kad sutiktų atvykstantį palinkėti sekmingo darbo M-los Viršininka.

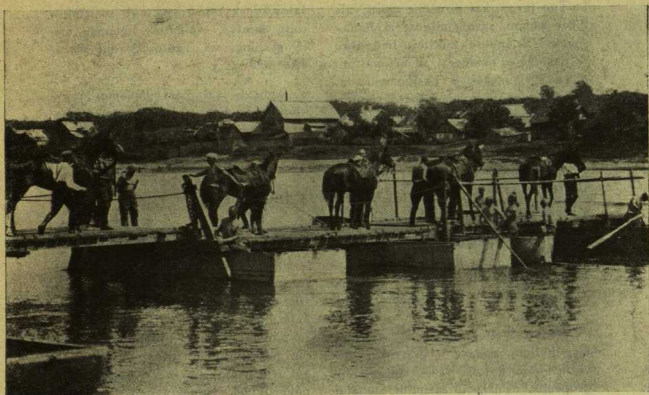
Nuoširdžiais, turiningais žodžiais

generolas priminė laukiančių darbų svarbumą, palinkėjo juos kuo tinkamiausiai atlikti, kuo daugiausiai pasimokyti įgytas teoretines žinias pritaikyti praktikoje ir kariuomenės dalyse palikti apie save gražius prisiminimus.

Netrukus kar. aspirantų kuopos išvyko gelež. stotin, o po valandos tamsus traukinio žaltys nušnyptė, nundundėjo į rytus, nešdamas jaunuolius karius į miškuotus Gaižiūnų laukus, kelmuotus smiltynus, kur jų laukė sunkus, rimtas darbas, naujos pareigos ir įvairus kariškas lauko gyvenimas.

Tai buvo prieš du su puse mėn.! Kariūnai-aspirantai Gaižiūnų gelež. stotyje, pakeliui į poligoną

Žirgeliai per platųjį Nemuną

Mėnuo A. Panemunės kurorte

Paskutinėmis gegužės mėn. dienomis sužinojome, kad mes, kadro kariūnai, šiemet birželio mėn. vasarosime ne Kleboniškių miške, bet A. Panemunėje (neseniai pripaž. kurorte). Taigi, paaiškėjo, kad vasaros stovyklos programą atliksime gyvendami Mokykloje. Ši žinia mums nepatikti negalėjo: įdomaus lauko gyvenimo negailėjome, nes žinojome, kad jo dar atsikąsime Šilosėdų aukštumos — dvylikto kvartalo — prie virš. Ruk. — prie Gaiž. rajone, nuvykę stažui į kariuomenės dalis, nuo liepos mėn. 1 d. Antra vertus, praskydęs, palyginti, birželio mėnuo savo Kleboniškių mišku nelabai mus ir viliojo.

Tačiau, išvydę didžiulę viso birželio mėn. programą — perdaug ir nesidžiaugėme, nes mūs laukė įtemptas, diena iš dienos, darbas, o taip pat prakaito ir, iš kurortiško dangaus dažnai besisunkiančio, lietaus vonios.

Taigi, nors ir Mokyklos rūmuose patogiai gyvendami, tačiau labai maža laiko juose tebūdami, pradėjome grandiozinį birželio mėn. puolimą. Įvairius praktikos darbus „pagraždavo“ vieno kito dalyko paskutiniai egzaminai, kuriuos laikydavome grįžę iš šaudymų, per naktį manevravę fortų rajone, ar žingsniais išmatavę dešimtis kilometrų, bedarydami topografijos nuotraukas.

Mokyklos Šefo Vardo Dieną

Išsiginėj uniformoj, dainuodami birželio mėn. 13 d. rytą traukėme Kau-no gatvėmis Iğulos bažnyčion į pamal-

das, J. E. Valst. Prezidento, mūsų Mokyklos garbingojo Šefo, Vardinių proga.

Tuo tarpu, kai pirmasis mūsų valstybės smuo, savo gimtuose mylimiausiuose Užulėnuose, kuklioje lietuviškoje pastogėje, džiaugėsi su artimaisiais, pilna vyriausybės ir kariuomenės atstovų Iglulos bažnyčia alsavo vieninga ruoširdžios maldos nuotaika, o didingais skliautais aidėjo rinktinių mūsų dainininkų balsai. Prie Galingo Vi-

satos Tvarkytojo krypo visų susirinkusių mintys, sveikatos, ilgiausių metų garbingajam Tautos Vadui meldė visų širdys.

Apie 13 val. paržygiavome Mokyklon. Šią dieną jokių užsiėmimų nebuvo ir likusią dienos dalį praleidome jaukioje šventės nuotaikoj.

Mūšiai Kalnicos laukuose

Ankstų birželio mėn. 16 d. rytą, šalmuoti, pilnoj kautynių aprangoj išžygiavome Kauno igulos šaudyklon. Ryto vėsuma lengvino mums žygį ir po dviejų su puse val. pasiekėme Kalnicos laukus.

Ziedais geltonuojančiose pievose, tarp pylimų, apkasų ir griovių, žygiavusių kuopų kolona išsiskirstė keliomis grupėmis. Pasigirdo trimito signalai, švilpukai, suplevėsavu viener kitur raudonos vėliavėlės, ir išdidžiai; nepamaldaujamai prabilo automatiniai ir individualūs mūsų ginklai. Linksmi klegėjo lengvieji „Brno“, be paliovos plienu spiaudydami melsvų pamškių link, o šalimis darniai manevruodamos grandys ir kautynių skyriniai taikliais šūviais guldė priešų kotojus, kurie, galvos taikinių pavidale, vos pastebimi gunkšėjo tarp pylimų, žaliuojančių pievų platybėje.

Nė nepajutome, kaip greitai vakarų dangaus pakraštį pakrypo liepsno-

jantis saulės ratas, o mes orizonte pastebėjome atrūkstantį lauko virtuvės kaminą ir baltuojančias Maryčių prijuostes. Skanūs pietūs, o svarbiausia—rimtas gurkšnįs šaltos gijos, labai pakėlė mums morales pajėgas, ir po pietų poilsio „mūšiai“ dideliu energingumu buvo tęsiami tolyn. Šaudė taip pat ir karininkų grandis, pasižymėjusi pavyzdingu manevravimu, judrumu. Karininkai taikliais šūviais suguldė visus taikinius žymiai anksčiau, negu pasiekė atakos distanciją.

Pagaliau, apie 19 val., jaunesniojo kurso kariūnai, baigę reikiamus šaudymus, išžygiavo Mokyklon, o vyr. kursas nakvojo Eigulių km. ir kitą dieną tęsė šaudymus iš kitų įvairių ginklų.

Kadangi dauguma šaudymo pratimų anksčiau buvo atlikta Karo Mokyklos tyre ir Jesios šaudykloj — daugiau Kalnicos laukus aplankyti mums neteko.

Raketos ir kulkosvaidžių muzika vidūnaktį

Ne kartą A. Panemunės, ir net Kauno, gyventojai išgirdsavo naktimis pietuose kulkosvaidžių tratėjimą, duslius šautuvų šūvius, o raketų botagai negailestingai raizydavo tamsų nakties dangų. Tai būdavo eiliniai mūsų taktikos pratimai naktį.

...Alėjomis, senų apkasų pylimais, grioviais išraižytu fortų rajonu palengva slenka tvankus, įelektrintas birželio vakaras. Lyg tyliai šnarendamas

žaltys, šalmuotų vyrų vora tyliai išslinko iš Mokyklos rajono pro Juoduosius vartus ir, pasukusi į rytus, vikriai rangėsi krūmuotu šlaitu aukštyn.

Mūsų kuopa tyliai atžingsniuoją į V bateriją. Paslaptinai šnabzdėjosi tarp savęs susipygnusios medžių šakos, juodos senų betono įtvirtinimų angos, klaikiai žiūrėjo į artėjančią naktį, aplinkui pilkavo apsnūdę krūmai.

Leitenantas X. duoda kuopai įsa-

kymą žvalgyti Panemunės vienkiamo kryptimi, raudonųjų ginamąja pozicija. Pirmas ir trečias būriai greitai atsiskiria nuo mūsų ir pranyksta tamsoje. Mūsų būrio vadas (kariūnas) su skyrininkais tyliai nužingsniavo į priekį.

Mes jau tūnome kiekvienas savo vietose. Vienur kitur pilki kovotojų siluetai, lyg vidūnakčio dvasios, palengva nušliaužė prieš apkasų link. Kaip tyčiomis, tamsėnis debesiuko lopus pridengė persikreipusį mėnulio veidą. Aplinkui monotoniškai vienur kitur pokštelėdavo šūvis, ir vėl slepianti tyła kybojo fortų alėjose. Buvo jaučiama, kad vyksta kažkas nepaprasta.

Staiga iš dešinės, lyg elektros srovė, pereina tylus snabždesys, „prieikin!“ Ilga, tamsoje pranykstanti kovotojų vilnis tyliai šliaužia kupstuotu dirvonu, o mūsų kautynių skyrius, dengdamasis alėja, greitai žingsniuoja prieš apkasų ties kryžkele kryptimi. Mes baisūs, mirtimi alsuojančios nakties tamsoje: šalmai atrodo padidėję, juodi, kai kur mėnuliui švystelėjus subtilžga durtuvų peiliai. Tyliai žengiamė per kelmus, duobes; vietomis gero-

kai brendame per vandenį, klimstame šlapion pievon.

Pagaliau, prieky pasigirdo riksmas, kažkoki tamsūs taškai sujudėjo ties besiginančiųjų vielų kliūtimis. Ugniniai raketų žalčiai staiga nušvietė miglotus dirvonus. Suriko išgąsdinti prieš sunkieji ir lengvieji kulkosvaidžiai. Mes puolame žemėn, glaudžiamės prie medžių ir kelmų.

Raketos minutei užgęsta. Vėl šokame ant kojų. Jau matome vielų kliūčių spragas, jaučiame l. kulkosvaidžių lizdus. Mūsų artilerija pradeda griauti besiginančiųjų pozicijos gilumą, o sidabriniai sprogstančių petardų dūmai, fantastiškėmis srovėmis besirangydami, maišosi su nakties ūkanomis. Mes gaivališkai veržiamės priekin.

Nuskardeno trimitas. Liovėsi pokėję sūviai. Pilkų statulų pridygo, anksčiau tuščiu atrodęs, dirvonas. Netrukus „eisim, broleliai, namo, namo“ praneša apie rinkimąsi.

Kada nuvargė, apsisaukę purvais, tačiau, patenkinti, pilni nakties veikimo išpūdžių, išžengiamė į tuščius kazematus, lauke jau pradeda pilkuoti ryto prieblanda.

A. a. kariūno gr. Stonio Alfonso laidotuvės

Birželio mėn. 24 d. 23 val. 15 min.
Kauno mieste, laike nelaimės su auto

mašina, buvo sunkiai sužalotas vyr.
kurso kariūnas gr. Alfonsas Stonys

ir paguldytas Dr. Basanavičiaus Var-
do Karo Ligoninėn.

Po trejeto dienų, grįžę iš taktikos
pratimų, išgirdome liūdną ir nelauktą
žinią apie kariūno gr. Stonio mirtį.
Liūdesys sukaustė mūsų širdis, kada
įsitikinome, kad kolega Alfonsas, ku-
riam jau tik dvejetas su puse mėne-
sių buvo belikę iki siekiamo tikslo—
būti karininku, yra tikrai apleidęs
pasaulį.

Išaušo liūdnas paskutinės birželio
mėn. dienos rytas. Mokyklos rūmuose
buvo kažkam nepaprastam ruošiami-
si. Tačiau, ne žygin, ne paradan, o
amžinojon poilsio vieton palydėti
ginklo draugą Alfonsą, mes ruošėmės.

Apie 11 val. išzygiavome Šančių
įgulos bažnytelėn į pamaldas už mi-
rusiojo kar. gr. Alfonso vėlę. Kiek
toliau prieš mus, fajetone, važiavo
skausmo ir didžio liūdesio apimti ve-
lionies giminės bei artimieji.

Bažnyčioje susikaupimas, liūdesys,
ašaros...

Po pamaldų traukiame Karo Ligo-
ninėn, kur ir atrandame koplytėlėje
pašarvotą, tarp gėlių ir vainikų ra-
miai besilsintį gerąjį kolegą Alfonsą.
Nelaiminga jo motutė, jau visas
ašaras išverkusi, glosto drebančiomis
rankomis gelsvą sūnaus-kario vei-
dą, ašaroja šalia stovį broliai, rauda
artimieji. Abiejose karsto pusėse sto-

vi nejudą garbės sargybiniai kariūnai
kavaleristai. Čia pat Mokyklos Virši-
ninkas, karininkai.

Pagaliau, pakyla ant kariūnų ran-
kų gražus karstas, didinga, graudi-
nanti malda „Marija, Marija“ spau-
džia visiems ašaras, o mes, gerbdami
ginklu, atiduodame a. a. kariūnui Al-
fonsui paskutinę pagarbą.

Ilga procesijos vora išsitiesė mies-
to gatvėmis. Sešetas kariūnų nešamų
vainikų palengva slinko priekyje kar-
sto, o paskui jį einančius velionies gi-
minės ir artimuosius lydėjo Mokyklos
Viršininkas ir karininkai. Visa tai
supo gražus, kariūnų nešamas ažuolų
lapų vainikas. Toliau palengva, lai-
dotuvių maršo taktan, žengė, kaip vienas
žmogus, kariūnų ir kar. kavale-
ristų būriai.

Kapinynas. Karo kapeliono, M-los
Viršininko kalbos ir paskutinis „su-
diev!..“ Trys galingos salvės nuaidėjo
Panemunės pašlaičių link. Palengva
leidosi žemyn šuvių kliudyti berželių
lapai, bet dar gausiau krito į naujo
kapo smiltis velionies artimųjų aša-
ros...

Palikę vainikais ir gėlėmis pasi-
puošusį šviesios atminties kolegą Al-
fonso kapą, skubame Mokyklon, kur
mus laukia nauji darbai, nauji rūpes-
čiai.

Kariūnai kariuomenės dalyse

Birželio mėn. 30 d. galutinai pasi-
baigė teoretinių studijų laikotarpis.
Mokslo rezultatai įvairūs. Darbštes-
nieji reiškia pretenzijų į pirmos rū-
šies vyresniškumą. Vidutinio darbš-
tumo vyrai taip pat aktingai dalyvau-
ja koeficientų apskaičiavime.

Sitokiose aplinkybėse būdami, ka-
riūnai grupėmis išvažinėjo stažui į
dalis, kur praktiškai sustiprins teore-
tines žinias ir pasimokys taip sunkiai
įgyjamo, reikšmingo vadovavimo me-
no.

Kar. v. p. N—nas

Pas algirdiečius

Š. m. liepos m. 1 d. kelioliką vy-
resnio ir jaunesnio kurso kariūnų iš-
vykome į 2-įjį pėst. D. L. K. Algirdo
pulką atlikti stažą. Kurčiai dundė-

damas traukinys vežė mus į Gaižiū-
nų stotį, iš kur pėsti turėjome vykti
į pulko stovyklą poligone.

Vos įkėlusius koją į poligono ri-

bas, sutiko mus duslūs patrankų šūvių aidai, karšta Gaižiūnų padangės saulutė ir purus, lyg prakaito ištroškęs, smėlis. Supratome, kad neapsirikome, tikėdamiesi poligone nelengvo ir intensyvaus darbo ir kad iš poligono grįšime vispusiškai užgrūdinti.

Pulke pasijutome belaukiami. Tuoj buvome beveik visi paskirstyti į atsarginių kuopas, kurių trumpas pakartojimo laikas reikalavo iš kadro daug energijos ir sugebėjimo. To viso tikėjosi iš mūsų. Pasiryžome neapvilti.

Kar. v-la P-nis

4-me L. Kar. Mindaugo pulke

Sniokšdamas skubinosi traukinys per lygiuosius laukus, per vingiuotas upes, per žaliuosius miškus ir žydinčias pievas, į mūsų paskyrimo vietą—Panevėžį. Tolumoje, lygiųjų laukų plotuose, pasirodė neaiškūs miesto siluetai. Traukinys vis lėkė ir lėkė; mes sekėm greit besikeičiančius vaizdus ir, pagaliau, stop! Mes vietoje! Išlipam. Žygiuojam miesto gatvėmis į Pajuostę, 3 klm. atstu nuo miesto, kur stovi 4 pėst. p.. Paėjus porą klm., tamsoje pamatėme didingas 4 aukštų kareivines. Moderniškos kareivinės, puikus parkas, per kurį rangosi nors rėgili, bet smarki, Juosta, ir čia pat įteka į vos pastebimai tekantį tamsų jį Nevėžį. Visa tai sudaro retą ir gražų vaizdą. Tai čia mes turėsim gyventi, dirbti, gerai pažinti pulko gyvenimą ir gautas Mokykloj teoretines

žinias mokysimės pritaikyti praktikoje.

Gražus liepos mėnesio oras buvo labai reikalingas mūsų darbui. Smarkiu tempu ėjo pasirošimas poligonui. Kas iš mūsų buvo paskirti prie senų kareivių, tiems daugiausia teko vykdyti taktikos uždavinius, žinoma, neapleidžiant gimnastikos, statutų kartojimo, švietimo pamokų ir, kad nepamirštume vaikščioti, dažnokai tekdavo tankinės rikiuotės, pilnoj ap rangoj.

Patekusieji prie jaunų kareivių instruktavo vieninį mokymą, grandis tankinėj ir manevrinėj rikiuotėj ir kt.

— Iki patikrinimo dar 2 val. Eik, Vytautai, pasikviesk iš 4 kuopos kareivių su bandonete, tu pats atsinešk smuiką, padarysim šį vakarą koncertą, — kalba kolegos. Vytautas pra-

džioj lyg ir nenori, bet pagalvojęs išeina, o po 5 min. prasideda koncertas. Skamba maršai, valsai, dainos ir kita. Pro praviras kariūnų kambario duris sklindą garsai sutraukia visą kuopą klausytojų. Užaina pasiklausyti net ir pats kuopos vadas. Vytautas dar

daugiau stengdamasis spaudžia smakru smuiką, o savo, daugiau prie ginklų pripratusiais, pirštais virpina stygas, vis gražesnius garsus išviliodamas. Greit prabėga tos 2 val., ir patikrinimo trimitas nutraukia malonią pramoją.

Kar. j. p. Gaižutis

5-tas p. D. L. K. Kęstučio pulkas

Į 5-tą pėst. D. L. K. Kęstučio pulką prikomandiruotųjų kariūnų grupę atvyko š. m. liepos m. 1 d. Gaižiūnų poligonan. Grupė, susidedanti iš vyresniojo ir jaun. kurso kariūnų, čia buvo suskirstyta po du ir tris į atskiras kuopas. Tuo šiųmetinis stažo paskirstymas yra praktiškesnis, negu

buvo ligi šiol, kadangi, esant mažam kariūnų skaičiui, dažniau tenka būti įvairiais pareigūnais, kas ir sudaro galimybių įsigyti daugiau patyrimo. Vyr. kursas eina būrių vadų ir būrininkų pareigas, o jaun. kursas — skyrininkų pareigas.

Kar. v. p. N—nas

2 p. D. L. K. Algirdo pulko žygis į Kauną

Dvi savaitės poligone sumirgėjo pavykusiomis ir nepavykusiomis „kautynėmis“ ties Šilosėdais, Baltrakiais ir kitomis garsiomis poligono vietomis, — prabėgo lyg nebuvusios. Liepos m. 14 d. vakare pulkas išžygiavo į Kauną. Kartu išžygiavome ir mes. Šis žygis turėjo būti lyg ir paskutinis visų poligone buvusių — patvarumo bandymas. Jis toks ir buvo. Vos pasiekėm Jonavą, kaip pasipylė, lyg iš kibiro, lietus. Per keletą minučių visus kiaurai permerkė. Tačiau, gera nuotaika karių neapleido. Skambanti daina netilo iki pat Kauno, parodydama, kad mūs kareivis reikale mo-

kės pakelti dar didesnius žygių sunkumus.

Kiek vėliau lietus nustojo lijęs. Sustojame didžiam poilsiui, ir patekėjusi saulutė visus išdžiovina.

Atvykę į Kauną buvome paskirti į naujokų kuopas. Čia prasidėjo vėl intensyvus darbas, kuris vyr. kursui jau baigėsi š. m. liepos 31 d. Jaunesn. kursas pasilieka ilgiau — iki rugpjūčio m. 15 d.

Šiomet stažas neilgas, bet užtat labai įvairus. Grįšime Karo Mokyklon pasisėmę daug vertingų praktikos žinių tolimesnėms ir gilesnėms karo mokslo studijoms.

Kar. v-la P-nis

Kęstutiečių kelias atgal

Po gerai nusisekusių pulko stabdomųjų kautynių, š. m. liepos m. 14 d. pirmoji Gaižiūnų poligono stovyklautojų pamaina rengėsi žygiui į nuolat gyvenamas vietas. Rengėsi ir 5-tas pėst. D. L. K. Kęstučio pulkas.

Visų pirma, lyg maldai kepures, palapinės nusiėmė stogus. Liko tik grabėstai ir pamatai naujiems stovyk-

lautojams. O mes traukėm vieningai ir romantišką „Sudie. poligone“:

„Sudiev, jaukioji palapine,
Sudiev, šišeli, mūs ramūs.
Jau stovi paruošta kuprinė,
Laikas žygiuoti į namus...“

18 val. 30 min. kuopos jau išrikiuotos. Dar viena kita garsi koman-

da, ir iškilusios saule įdegsios rankos paskutinį kartą mosuoja stovyklai. Orkestrui grojant ritmingus žygio maršus, mes jau atsitoliname nuo buvusio palapinių miesto.

Žygio kolona susidarė virš trijų kilometrų. Lingavo plentai ir vieškeliai. Toli, kolonos kairiam sparne, retkarčiais pasirodydavo aukštyn kylą dūmai. Tai „Amerika“, maitintojų virtuvė. O dainos žvaigėjo visą kelią ir džiugino paplenčių gyventojus.

Įdomiausias žygio momentas, tai buvo saulėlydžio metu, praeinant Jonavą. Visai nepastebėtai atplaukęs iš vakarų, lietum pritvinkęs debesėlis taip pradėjo praust suprakaitavusius žygiuotojus, kad nė vienas siūlas neliko sausas. O smarkiausio lietaus metu, kada vos galima buvo žiūrėti, kas dedasi už 10 žingsnių, tarp špo-

sų ir skardaus juoko, kariūnų gretose pasigirdo daina:

„Lietus lyja, darganota, ar giedri die-
[nelė —
Kareivėliams viskas tinka, skamba jų
[dainelė...“

Apie pirmą valandą, taigi jau brėkstant dienai, praėjome Karmelavą ir apsistojome didžiajam poilsiui, kuris tęsėsi ligi 8 val. Gerai pailsėję ir suvalgę pusryčius, siekėm Kauną. Lygiai 13 val. įėjom į 5-to pulko rajoną.

Čia jau lengviau atsikvėpėme ir tarėme: sudiev, poligone! Kitais metais mūsų tu nebepažinsi... Kodėl? — tik mums žinoti...

Jaunesniojo kurso kariūnai paliko dar poligone.

Kar. v. p. N-nas

Ir mindaugiečiai Gaižiūnų frontan

— Šiandien užsiėmimų nebus! Viską paruošt žygiui ir susitvarkyt! 20 val. išžygiuojam į poligoną, — praneša po pusryčių viršila.

Kuopose eina darbas pilnu tempu. Kariūnai ima iš sandėlio reikalingus daiktus ir dalina savo dalinių žmonėms, prižiūri jų susitvarkymą. Taip prabėga visa diena. Jau 19 val. dangus apsiniaukia ir pradeda lyti. 20 val. pila kaip iš kibiro. Vykstantis į poligoną batalionas išrikiuotas. Atvyksta pulko vadas, apžiūri, atsisveikina, ir pradeda žygi. Lietus nesiliauja, vis didėja. Mes jau visiškai šlapi, nėra sauso siūlo galo, tačiau, nuotaika gera, orkestras plėšia maršą po maršo, o jam nutilus, kareiviai traukia dainas, kurių taktan teškia koja į praskydusį kelią.

Po kelių klm. žygio pasirodo pragedruliai. Pagaliau, lietus kiek nustoja. Visi linksmai apsidairo, atsikvepia ir dar smarkiau užtraukia dainą. Ir taip visą kelią. Gyvento-

jai geroką galą vis palydėdavo. Per kiekvieną kaimą orkestras traukė maršus, o išbudinti iš miego žmonės greitai puldavo prie langų bei vartų ir nustebę lydėdavo vėlybos nakties linksmus keliautojus. Žygio voroj išsklaidyti, mažojo poilsio metu, kariūnai susirinkdavo į būrį ir traukdavo savo dainas. Taip slinko laikas — naktį ėjom, dieną ilsėjomės. Praėjom Ramygalą, Šėtą, Žeimius, Jonavą. Čia išgirdome baisią žinią apie transatlantinių mūsų lakūnų — Dariaus ir Girėno — tragišką mirtį.

Liepos 18 d. pasiekėm poligono 1-ją stovyklą.

Apsigyvenom ant gražaus Neries kranto, moderniškai įrengtuose barakuose (netoli Ruklos dvaro). Visi patogumai čia pat: turtas, virtuvė, maudyklė ir t. t. Čia prasidėjo intensyvus darbas ir vėl kartojosi pernykštės „poligono svajonės“...

Kar. j. p. J. Gaižutis

Kariūnai - asp. pionierių b-nė

Birželio mėn. 1 d., pilnoj keuty-
nių aprangoj, atžygiavome į Šančius —
pionierių batalionan stažui.

Mus apgyvendino mokom. kuopos
atskiramе jaukiame kazemate. Netru-
kus prasidėjo mums paskaitos: persi-
kėlimai (tiltai), stovyklų pastatai,
sprogdinimas, fortifikacija ir keliai.
Paskaitos buvo skaitomos erdvoj ir
patogioj teorijos pamokų klasėj; šalia
klasės yra įdomus, gražiai įrengtas pa-
vyzdžių muziejėlis. Teorijos ir pa-
vyzdžių klasėse dirbome prieš pietus.
Turėjome ir kūrybinio darbo, projek-

tuodami įvairias slėptuves, atsparos
punktus ir mazgus.

Po pietų vykdavome į praktikos
darbus, pionierių darželin prie Nemu-
no.

Darbai buvo labai įvairūs ir įdo-
mūs. Daug teko paprakaituoti, kol
išmokome tinkamai irkluoti ir vairuoti
pontonus.

Vėliau mokėmės statyti lieptus ir
tiltus; pradžioj atskirai, o vėliau —
kaip instruktoriai prie mok. kuopos.

Bežiūrint augo Nemune lieptai, po-
liniai, pontoniniai, atraminiai tiltai. Net
gaila buvo vėliau juos ardyti.

Rugpjūčio mėn. pradžioje išvyko-
me pionierių stovyklon prie Panemu-
nės vnk., netoli Dr. Basanavičiaus miš-
ko. Čia darbai, kaip ir pats gyvenim-
as, labai įvairūs ir įdomūs.

Netrukus grįšime į Šančius; ten mūs
laukia egzaminai, kuriuos išlaikę trauk-
sime Karo Mokyklon pasiruošti taip
visų laukiama, reikšmingai VIII-sios
kar.-asp. laidos išleistuvių dieni.

Zt.

1-me D. L. K. Gedimino pulke

Stažan į 1 pėst. pulką išvykome š. m. liepos m. 1 d. Vaziavome linksmi, pakilusia nuotaika. Jonavos stotyje atsisveikinom su kolegomis mingdaugiečiais ir nuvykom krauti savo „kraičius“ į garsų Jonavos „ekspresą“. Šis, matyt, nelabai tuo džiaugės, nes jautė, kad teks smarkiai padirbėti, kol nutemps mus Ukmergėn. Taip ir išėjo. Buvo daug juokų, kai prieš vieną kalmėlį turėjo pusę sąstato palikti ir tik vieną pusę užtrauks, grįžti pasiimti paliktąją; žadėjom jam padėti savo jėgomis, tačiau „ekspresas“ labai užsigavo ir toliau nors ir stenėdamas, bet vis dėlto, apie 19 val., nutempė mus Ukmergėn.

Ukmergėj prie pulko štabo pasitiko mus pulko vadas ir trumpai pažymėjęs, ko iš mūsų laukia ir priminęs uždavinį, kurį atlikti atvykome, pasiskirstė mus į kuopas. Buvom išskirstyti po visas kuopas.

Vyresniojo kurso kariūnai vidaus tvarkojėjome būrininkų ir viršilų pareigas, taktikos užsiėmimuose — būrių vadų; jaunesnysis kursas — vidaus tvarkoj ir taktikos pratimuoseėjo skyrininkų pareigas.

Pulkas turi gražias naujas kareivines, kurios pastatytos labai moderniškai, be to, gana gera sporto aikštė, teniso aikštėlė, parkas.

Apskritai, Ukmergės miestas paliko mums visai gerą įspūdį.

Naktį, iš liepos mėn. 10 į 11 d., atlikome su pulku didelį žygį, šiuo maršrutu: Ukmergė — Deltuva — Aukšt. Lokėnai — Pagelaziai — Ukmergė; viso 42 klm. Žygis truko 12 valandų.

Liepos 15 d. dalyvavom pulko sporto šventėje, kur turėjom progos pamatyti pulko sporto „žvaigždės“. Reik pastebėti, kad šventė buvo tvarkinga, įdomi ir joje buvo pasiekti neblogi rezultatai; pav.: 100 mtr. bėgimas — 11,2 sek., patrulių 7 klm. žygis su pranešimu — 39,30 min.

Liepos m. 16 d., vakare, jau išvygiavome su pulku poligonan pakeisti savo ankstybesnius ginklo draugus. Tai buvo kaip tik toji nelemtoji naktis, kada toluoj kaž kur švaistės rūstus Perkūnas, kada mūsų didvyriai a. a. Darius ir Girėnas, laimingai perskridę Atlantą, nenuilstamai grūmėsi su stichija audringose Vokietijos padangėse ir pagaliau ties Soldinu tragingai žuvo. Nuliūdo visas pulkas, sužinojęs apie didvyrių baisią mirtį. Vakare, susirinko visi stovyklos kariai aikštėn ir, viešpataujant mirtinai tylai, išklausė liūdnuos pulko vado žodžius apie paskutiniuosius mūsų lakūnų žygius. Liūdnai klausė poligono apylinkės gedulingo maršo akordų ir jo aidą kėlė aukštai padangėсна, tartum kartu su kariais prašydamos Aukščiausijį priimti savo prieglobstin didvyrių sielas.

Tai buvo 17 d. liepos. 18 d. prasi-dėjo poligono darbas ir vėl atgijo šilosėdų aukštuma, Kamšalų pelkės ir kelias, vedantis į vnk. prie Čiūž.

Čia poligone, būdami sunk. kulko-svaidžių, šaulių ir atsargos karių kuopose, mes sėmėme kariško patyrimo, naujų žinių, nes kas žino, kada mes, jau kaip vadai, išgirsime galingą Tautos Vado balsą „Priekin, į Vilnių, narsūs laisvosios Lietuvos kariai!...“

Saulė, Nemuno bangos, įdomūs darbai (kar.-asp. pion. b-ne)

Paskutinės kariūniškos atostogos

Kai sveiki, įdegę saule, poligono laukuose ir įvairiuose žygiuose užgrūdinti vyresniojo kurso kariūnai, liepos mėn. 31 d., pasiekė Mokyklos rūmus, — linksmomis dainomis skambėjo kazematai, nenuslepiamas džiaugsmas spindėjo kiekvieno kariūno veide. Tą pačią dieną visi jie ruošėsi išvykti, jau paskutinėms kariūniškoms, 2-jų savaičių vasaros atostogoms.

Tik visa tai pergyvenusiam įsivaiz-

duojama ta didinga, šventa nuotaika, kurioj jaunuolis-kariūnas leidžia laisvas paskutinių kariūniškų atostogų dienas, pirmojo karininko laipsnio gavimo išvakarėse.

Taigi, žaibu sumirga tos dvi trumputės atostogų savaitės, ir, štai, išleidžiamojo kurso kariūnai vėl grįžta Mokyklon baigti paskutinius kariūniškus darbus ir pasiruošti didžiai XV-sios laidos išleistuvių dienai.

Būsimieji „tamstos vyresnieji“

Atlikę kariuomenės dalyse stažą, rugpjūčio mėn. 15 d. jaun. kurso kariūnai grįžta Karo Mokyklon ir išvyksta trumpoms vasaros atostogoms.

Jau artinašį laikas, kada jie, išlei-

dę savo vyresnuosius kolegas, paliks jų vietoje; jų rūpestis bus sekmingai tęsti įpusėtą darbą ir pavyzdingai atstovauti P. L. P. Karo Mokyklos auklėtinius.

Daugybė rinktinių jaunuolių beldžia P. L. P. Karo Mokyklos duris

Daugybė susirūpinusių jaunuolių juda mūsų Mokyklos rūmuose. Tai būsimieji kariūnai-kandidatai. Neramiomis širdimis, pilni pasiryžimo, jie visi nori įstoti šion vienintelėn mūsų tėvynėje Mokyklon, nori pasirinkti kieta, garbingą nepriklausomos Lietuvos karininko gyvenimo kelią.

Smulkiai ištirti sveikatos atžvilgiu, ir baigę konkursinius egzaminus, nera-

mūs lauks savo likimo išsprendimo.

Rugpjūčio mėn. pabaigoje atitinkamas skaičius rinktinių Lietuvos jaunuolių įgys kariūno-kandidato vardą ir pradės karo mokslų studijas.

Kariūnai-aspirantai šiemet bendra tvarka priimami tik į jaun. kursą.

Laimingo pasisekimo visiems besiryžtantiems!

Kariūnai - asp. Gaižiūnų mūšiuose

Kariūnai aspirantai, kuriems šiemet lemta buvo beveik trejetą mėnesių gyventi poligone (turėjo dešimtį dienų atostogų) dar ir dabar sukasi įtemptuose, prie galo beartėjančiuose poligono veiksmuose.

Tačiau, diena po dienos, savaitė po savaitės ir nutils platūs Gaižiūnų laukai, miškai ir pajudavę kelmynai. Senutė Neris iki kitų metų vasaros negirdės didingo Lietuvos patrankų grojimo, energingo drąsiųjų „maksi-

mų“ kalenimo, negirdės audringo, laukus plėšančio „valio!“ Ir tik tyliai vienodai risdama savo sidabrinės bangas, pasakos rudens varšomis besipuošiantiems savo gražiesiems krantams apie tolimuose rytuose nelaisvę kenčiantį Gedimino miestą.

Rugsėjo mėn. 1 d. būsimieji atsargos jaun. leitenantai vėl išvys Karo Mokyklos rūmus, kuriuose viešpataus nepaprasta nuotaika, nekantrus rugsėjo 15-sios laukimas.

Okupantų „galybė“

Laisvieji broliai ir seserys!

Aš esu pavergtas lietuvis. Šiais metais tenka man eiti į kariuomenę, tik, gaila, kad į lenkų. Teks man tarnauti lenkų kariuomenėje pavergtoje Lietuvos sostinėje Vilniuje. Mano svarbiausias tikslas tarnaujant kariuomenėje: išmokti grumtis su priešu kovos lauke ir taikliai šaudyti. Tarnaudamas, kad ir lenkų kariuomenėje, būsiu drausmingas, pavyzdingas. Nebūsiu žlobas, kaip kad esti lenkų kareiviai, bet būsiu tvirtas karžygys.

Šitaip anglų laikraštis „The Literary Digest“ vaizduoja tautų „laisvę“ po Lenkijos batų — vergijojej

„M. V.“

Kad ir lenkų duotas, mano ginklas bus visuomet išvalytas ir paruoštas kovai. Kiekvieną valandą būsiu pasiruošęs sutikti priešą taikliu šūviu. Visuomet budėsiu Vilniaus sargyboje ir lauksiu, kada laisvieji broliai paduosit ženklą, kad jau Vilniaus vadavimo valanda atėjo.

Lai žino grobuonis lenkas, kad jis lietuvius jaunuolius kariuomenėj moko ne „žečpospolitai“ ginti, bet Vilniaus kovai. Nė vienas lietuvis lenkų kariuomenėj nekreips ginklo į vakarus! Mes, pavergtieji, esame visai patenkinti, kad mus lenkai moko taikliai šaudyti, nes priešus lemiamai valandai, vaduojant pavergtą Vilnių su priklausančiomis jam žemėmis ir gyventojais, bus tai mums labai reikalinga.

Būsimas lenkų kareivis Antanas. „M. V.“

BUDEK!

Būsimieji laisvos
Lietuvos kariai
savo „poligone“

Kai žmogus akmeniu krinta

Naujas pasaulinis rekordas

Šių metų gegužės mėn. 24 d. anglų lakūnas Tranu pastatė naują pasaulinį rekordą, apsinkinto šokimo su parašiutu. Lengvuju bombonešiu „Hauker-Hart“ Tranu pasikėlė 6.400 mtr. aukštin ir iššokęs iš lėktuvo 1 min. 25 sek. puolė neatidarus parašiuoto, nukrisdamas 5.270 mtr. Kritimo greitis prieš pat parašiuoto išskleidimą buvo 225,3 km. į val.

Šokimui buvo panaudotas „Irvin“ parašiutas, kuris išlaiko 90,7 kg. svorį, krintantį greičiu 643,7 km. į val.

Lakūnas Tranu šokimą vykdė pirma atitinkamai pasiruošęs, išsitreniravęs dirbtinėse nugalėto aukščio atmosferos sąlygose ant žemės.

Tuo būdu sumuštas amerikiečio Manigo rekordas 4,650 mtr.

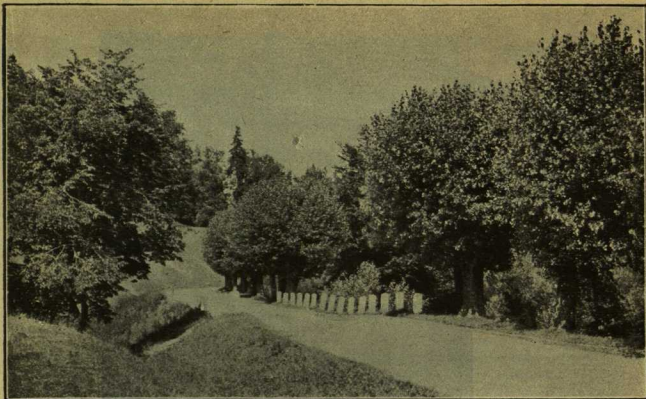
„Krasnaja Zvezda“ 165 (2508) nr.

Trūksta „Kariūno“ pirmųjų numerių!

(Pranešimas)

Jei būtų kur nors kariuomenės dalyse neišplatintų „Kariūno“ 1 ir 2

nr.—prašome prisijusti juos „Kariūno“ adm., nes pas mus šie nr. jau baigiasi.
„Kariūno“ adm.

Prisiminkite, kada čia teko žyguoti

„FILEL“ prašo balso

(Pranešimas)

Neseniai įsisteigusi Lietuvos Filatelistų S-ga „FILEL“ savo veikimo plane pirmon eilėn numato sudaryti glaudų kontaktą mūsų filatelistų tarpe ir užmegsti ryšius su užsienio filatelistų organizacijomis, kad tuo būdu duotų galimumo „FILEL“ S-gos nariams keistis pašto ženklais, atvirukais ir kitkuo su užsienio kolegomis. Rūpinamasi taip pat ir S-gos organo leidimu, kuriame be oficialių žinių galima būtų talpinti kuo daugiausiai informacinės medžiagos apie viso pasaulio filateliją. S-gos V-ba bus dėkinga visiems atsiantusiems jai straipsnius ar bent medžiagą, kurią galima būtų sunaudoti spaudai. Be to, S-gos V-ba, nenorėda-

ma pamiršti mūsų filatelistų jaunimą, įsteigia jaunųjų filatelistų ratelius, kad jų nariai galėtų naudotis savo vyresniųjų draugų — vadovų praktiškais patarimais ir S-gos jiems taikoma literatūra.

Visi, norį sužinoti įstojimo sąlygas į „FILEL“ S-gą, turi kreiptis į S-gos Valdybą (Kaunas, Aukštaičių g. 25.), pridėdant atsakymui 30 ct. pašto ženklą.

Kadangi filatelistų organizuoto bendradarbiavimo reikalas yra pas mus jau pribrendęs, tikimės, kad „FILEL“ S-goj susiburs visi Lietuvos filatelistai-bičiuliai.

„FILEL“

Ištaisykite klaidą!

„Kariūno“ 4 num. taktikos uždavinio schemos legendoje

išspausta:

„Kulkosvaizdžių šaudymo kryptys:

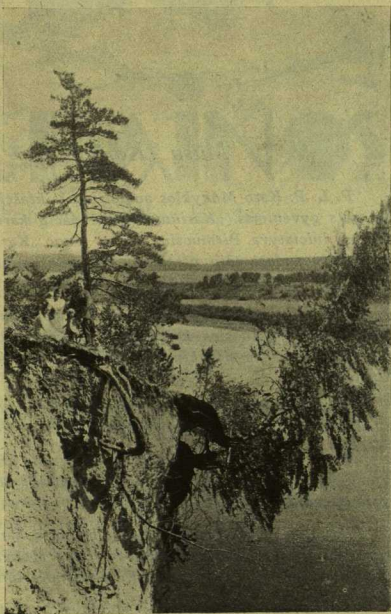
- 1) pagrindinė — — — — —>
2) pagalbinė — — — — —>“

Turi būti:

„L. kulkosvaizdžių šaudymo kryptys:

- 1) pagrindinė —————>
2) pagalbinė - - - - ->“

Jauniausios kartos atstovai su savo tėveliais gražioje Gaižiūnų poligono apylinkėse

„Karys“ apie „Kariūną“

Išėjus „Kariūno“ 4 nr., Lietuvos kariuomenės savaitinis laikraštis „Karys“ 23 nr. rašo:

„Malonu pažymėti, kad „Kariūnas“ ne tik laikosi, bet tolydžio tobulėja savo turiniu ir išvaizda. Leidžiamas gražiai, daug iliustracijų, geras popierius. Pirmasis straipsnis „Vasaros darbų išvakarėse“ suderintas su kariškojo mokslo ir darbo sezonu. Toliau eina „Seno gusaro atsiminimai“ — „Karo Mokykla Vilniuje“; įdomus mūsų tautiečio „Laiškas iš Maroko“, iš svetimšalių legionų gyvenimo; „Pėstininkų taktikos pratimas“ — uždavinys 2 nr., būrys pozicijos saugoje; „Jauno arklio mokymas“ ir kariūnu gyvenimo įvairi kronika“. —

Mūsų „Kariūnas“

P. L. P. Karo Mokyklos auklėtinių laikraščio reikalą išsaukė pats gyvenimas. „Kariūnas“ gimė pačių kariūnų (XIV-sios laidos) iniciatyva. Pirmuosius šimtus jauno „Kariūno“ šalininkų ir rėmėjų sudarė taip pat Karo Mokyklos auklėtiniai.

Šiuo tarpu gražus, turiningas, karo mokslus studijuojančių, jaunuolių laikraštis vis daugiau ir daugiau plečiasi mūsų kariuomenės, jaunosios karininkijos, šaulių, moksleivių tarpe.

„Kariūnas“ pasitenkina pernelyg kuklia savo prenumeratorių parama.

O skaitytojai jau įsitikino, kad laikraštis, sulaukęs vis daugiau rėmėjų, stengiasi tobulėti, gerėti.

Graži buvusių Karo Mokyklos auklėtinių tradicija — bent vienus metus, baigus Mokyklą, būti „Kariūno“ skaitytoju — įsigali gyvenime.

Jau apie 70% 1932 m. Mokyklą baigusių karininkų yra metiniai „Kariūno“ skaitytojai; nors jiems Mokyklą apleidžiant dar buvo išėjęs tik 1-sis, 24 pusl. teksto, „Kariūno“ numeris.

Atrodo, kad šiemet, žymiai padidėjęs ir pagražėjęs, „Kariūnas“ susilauks iš Mokyklą baigiančių kariūnų ir kar. aspirantų 100% skaitytojų. Graži tradicija bus galutinai įgyvendinta. Šiuo būdu patys buvusieji kariūnai žymiai padėtų „Kariūnui“ sudaryti tokias sąlygas, kad jo bendradarbiai galėtų gauti nors kukliausį atpildą.

Tikėkime gražia mums visiems taip artimo „Kariūno“ ateitimi!

„KARIŪNO“ RED.

Poligono liaudies kūryba

*

(Nata kaip „Palangos jūroj“, Dolskio)

Pamiršę miestą, tango ir fokstrotus,
Birutes, Jules ir kitus galus,
Be to, ir meilę tyliai išsvajotą,
Mes poligono pasiekėm laukus.

Ach, nerimsta siela!
Argi čia bus mums miela?

Vienur čia Rukla, o kitur Tartokas,
Aplinkui snaudžia gražūs pušynai.
Visi pajutom, koks kuprinės smokas,
Ir poligono kokie bus vargai.

Ach, nerimsta siela!
Argi čia bus mums miela?

Juoda čia duona, baisiai maža sviesto,
Juoda lyg kelmas visuomet kava, —
„Ventrobai“ šaukias ir pradeda riestis:
„Broluž!, daugiau dar — man tiek negana!”

Ach, nerimsta siela!
Jau beveik nebemiela.

Kasdien trimičius laiku čia paskirtu,
Tave iš guolio išmeta paikai;
Už valandėlę duotum, rodos, litą.
Sunku papirkt, ne tie jau, mat, laikai!

Ach, nerimsta siela!
Jau tikrai nebemiela...

Su katiliukais ir visokiu „žlugtu“
Prie Neries bėgam visad tekini:
Svarbu, kad košės dugne neprirūgtų,
Todėl su smėliu prunkšdamas trini.

Ach, nerimsta siela
Ten gera, kur mūsų nėra...

Kai mus gretomis tikrint išrikiuoja,
Staiga apipuola uodai, mašalai —
Sunku iškęsti — vos tik „nezylioji“,
Išsileidęs bėgti: Rukla — Kamšalai (I).

Ach, nerimsta siela!
Kažkur dar zylioja miela?...

„Markatna“ dūšiai, kai nuo kaktos tau bėga
Upeliai skystimo kreivokom vagom,
Liūdniau dar širdžiai, bet sakyt jau gėda —
Su draugu geriausiu tik aptari slapčiom:

Ach, nerimsta siela!
Kur gi Steputė miela?...

Užmiršti „smūtklus“. Smagu poligone,
Kasdien orkestras linksmina tave.
Vaikus, mergytę, vedęs apie žmoną —
Laimuže dalos tik saldžiam sapne...

Ach, nerimsta siela!
Argi tu čia, prisiega miela?...

Kai nuliūdimas spaudžia tau krūtine —
Žvalgais stovykloj — ieškai, nežinai...
Svarbu tvarkingą išvyst palapinę —
Ir pas kariūnus mauni jau stačiai.

Atidengt karišką sielą,
Pasvajot apie rugsėjį mielą (IX. 15)...

*
*
*

1. Karšta, lyg dvyliktam kvartale.
2. Įsipyko, lyg šilosėdų aukštuma.
3. Didelis, kai Dogas.
4. Ko nustebai, lyg „barzdą prisiūvus“?

*
*   *

Buvo Mokykloj tūlas Jonas.
Mėgo labai jis baltą duoną,
Kavą ir sviestą, jautieną mėsą
Ir žirnių sriubą bei virtinėlius.

Bet nebeilgai jis čia gyveno,
Nes vadovybė jį jau nuo seno
Nusprendė siųsti į poligoną,
Toli nuo Kauno į rytų šoną.

Uždėjo sunkią jam kuprinę,
Šautuvą davė į rankas,
Ir „prie virš. Ruklos“ pavadinę,
Liepė jam apkasus iškast.

Apsiauki autais į batus
Išsivalyki gerai ginklus,
Susukt milinę nepamiršk,
Kuprinę, duonmaišį pririšk.
Uždėjęs šalną, stok rikiuotėn
Ir skubink greitai manevruoti.

Jonas išėina manevruoti —
Gerai nemoka įsakymą duoti.
Čia būrininkas, ten — karininkas...
Pastebi visi jo klaides!

Ir nebevyksta mūsų Jonui —
Jis nepatinka kapitonui.
Ar pozicijon ar tai vilnin —
Žiūri Jonas tik užpakalin.

Taip mūsų Jonas prakaituoja
Ir nebežino ką čia daryti,
Tik palapinėj aimanuoja:
„Gelbėk mane, brangi Maryte!“...

Apsiauki autais į batus,
Išsivalyki gerai ginklus,
Susukt milinę nepamiršk,
Kuprinę, duonmaišį pririšk.
Uždėjęs šalną stok rikiuotėn
Ir skubink greitai manevruoti.

Pašnekėšiai ant Neries kranto

— Kariūnai, kas į panerį? Greičiau maudytis! — bėgiadami tarp gražiai įrengtų įvairiai išvedžiotų, taisyklingai sustatytų palapinių gatvių, šaukia prakaitu išsimurzoję, sudulkėję kariūnai-aspirantai.

Dar pusė minutės — jie jau prie Neries, o po keliolikos sekundžių, žiūrėk, jau taškosi, lyg banginiai, vandeny. Keli spinduliai saulės, šalto vandens srovė, ir iš murzinių, nuvargusių grenadierių lieka gražūs, liemeningi, linksmučiai širdžių kerėtojai. Štai, vienas, rimtai iš vandens į krantą žingsniuodamas, posmuoja:

„Kasdien po mišką, kasdien vis balos, —
Taip mūsų dienų godos klotos.
Šiandien sušlapę, vakar sušalę, —
Jau toks manevro galas!
Kasdieną puolam — kasdien ugnis.
Kautynių ūpas čia pat vaidinas.
Deja, krūtinėj — gyva širdis,
Svaja plasnoja toli pas brangią
Smiltys ties Rukla, Skaruliai, balos —
Taip mūsų dienų godos klotos.
Šandien sušlapę, vakar sušalę,
Aukštumoj dvylikto kvartalo”.

Kitur girdėti, pamėgdžiodamas dainos žodžius, šluostydamas vandenį, pakreipęs žandą užkimusiu balsu švokščia kariūnas Petras:

„Dienos tos slenka, lyg vanduo upely...”

Šalia sėdintis draugas keistai nusišypso ir atsidusęs iš paties gelmių kaž kaip bevilčiai šnapštelėja:

- Bėga gyvenimas...
- Koks čia gyvenimas, — atrėžia kitas.
- O kokio tu nori? Čia, ypač miestiečiui — tikras kurortas: visur pušynai, saulė, smėlis, čia pat Neris; na, ir sava patogi lūšna-palapinė. Tai ko daugiau reikia?
- Et!... — nuniurzia išlipęs iš vandens pesimistas Baltrus.

Optimistas Jonas maudamas kelnes taip pat kažko susiraukia, pakelia galvą ir smarkiai patraukia krūtinėn orą. Matyt, užuodė iš karininkų valgyklos blynų kvapą. Ir jo mintys nuplasnojo, kaip žydrasis pelkių paukštis, ten toli, prie baltai linu dengto stalo, jaukios muzikos, prie sekmadienio pietų, baltų pirštinių, miesto ir širdį veriančių akučių. Deja, aplinkui matyti tik baltos palapinės, saule įdegę veidai, raumeningos rankos ir saulėj mirgančios pušų viršūnės. Atsidūsta vargšas, išpučia krūtinę, lyg automobilio padangą ir, sviedęs žemėn gerą seilių kąsnį, truktelia dainą, kurios melodija primena nabašninko kupletisto Dolskio „Palangos jūroj“:

„Palikę miestą, tango ir fokstrotus,
Birutes, Jules ir kitus galus,
Be to, ir meilę tyliai išsvajotą,
Mes poligono pasiekėm laukus.

Ach, nerimsta siela!
Argi čia bus mums miela?”

Nuaidi posmas, atsimušdamas į išsišleivojusias pušis, baltuojančias palapines ir išnyksta vėjo liūliuojamas, kaip liepsnos liežuviai vėjutoj naktį.

Žiūrėk, kairėj sėdi keli baltukai, tai kariūnai-aspirantai, kurių rūbai daugiau, negu visų kovotojų, plačiažandės saulės nuglamonėti, nublukę. Jie šnekasi:

- Ponai, rytoj šventa!
- Argi?
- Na, taip, juk devintinės.
- Valio! Gyvenam! Jūs žinot, ką tai reiškia šventa diena?
- Ha ha ha, — nusijuokia neprisotinamas Eugenijus.
- Šypsaisi, linksma, a?
- Kur čia nesišypsosi, juk ryt kelsimės visa valanda vėliau, pusryčius valgysim neskubėdami, o ir suraitysim tris storai sviestu apteptas riekes duonos ir išgersim gerą litrą kavos.
- Ir vaikščiosi lyg statinė, — prikerė draugas.
- Na, o pietūs, kaip Metropoly: srėbsi sau rūkščius barščius, o orkestras desertui pils: „Draugai, pakelkime taures!”
- Kam pils, bet ne tau!
- Kaip tai ne man? — Viršininko poza. Pakeltas tonas.

— Kariūnas, kaip pavardė? Ar žinai, su kuo kalbi? — Einąs kuopos viršilos pareigas, kar.-aspirantas treniruojasi griežtų pastabų meno srity.

— Mes Zigmantas Augustas... — prisiminęs vieną istorijos puslapį, pasitempia viršilos kolega.

— Kas „mes“?

— Matyt, nebuvai poligono teatre, jei nežinai.

Vyrai, nebe reikalo jį paskyrė viršila, jis to vertas; juk kai atvykom poligonan ir buvom paskirti skyrininkų pavaduotojais, tai mūsų Šimas net uždusęs atbėgo palapinėn ir sušuko: „Vyrai, duokit statutą, reikia paskaityti viršininkų pareigas“.

Ivairiausiai balsais visi nusikvatojo.

Vyai, nebe reikalo jį paskyrė viršila, jis to vertas; juk kai lius — rodė mažasis šposininkas Juozas į vieną ateinantį kariūną.

Tas prisiartina.

— Labutis, vyrai!

Labutis, tai labutis, bet pasakyk, už ką tau vakar kuop vadis „barzdą prisiuvo“, — neįdomią temą užkliudė Juozas.

— Koks ten prisiuvimas! — teisinosi Julius. — Nusibodo amžinai tas pats: „priešais berželis, dešiniau jo pušis; nuo pušies per du pirštų į kairę priešo kulkosvaidis. Dvi apkabos! Nuolatini! Trumpais smūgiais—ugnis!“ Aš vieną kartą kažkaip kiek trumpiau sukomandavau, na, ir kuopos vadas užmetė ant manęs kiek žiauresnę akį — tuo viskas ir baigėsi, — primerkęs kairę akį ir, nekalto šelmio bernelio miną padaręs, nežymiai aiškinos Julius.

— Policijoj pasiaiškinsi! — kažkas šyptelėjo.

— Tu pats kaltas, tur būt, kalbėjai ko nereik; juk nebūtinai visada trafaretškai komanduoti. Galima trumpiau, bet teisingai, — autoritetingu tonu kalbėjo gražuolis Juozas.

— Na, tai kaip?

— Ogi paprastai: „kulkosvaidis, į priešo kulkosvaidį — ugnis!“

— È-è-è, berneli! Pasirodo — bereikalo tave būrio vadas stato visiems pavyzdžiu: juk tu komandų nemoki.

— Ponai, mūsų neįautrusis girininkas, taip pat pergyvena poligono gyvenimą, jis net naktį šaukia: „Skyriau, klausyk; ant kalnelio pušaitė...“

— Po pušaitė mergaitė, — linksmai įterpė Julius.

— Ho-ho-ho, — nusikvatojo visi.

„... ir visokiu „žlugtu“, prie Neries bėgam vi-
sad tekini. Svar-
bu, kad...”

— Netrukdyk!

— Ko netrukdyti? Ar slinkti grandžių saujose prie tos mer-
gaitės?

— Chi-chi-chi... — vėl pasigirsta choras.

— Tss-ss-ss... Vyr'ai, žiūrėkit: orizonte, anapus Neries, prie
atski-ro beržo prieš'o kulkosvaidis... atsiprašau, — trys plunksnuo-
tos kepuraitės...

— Po kepuraitėmis gražūs veideliai, — įterpė kažkuris.

— Palauk! Spiečiant šešiolika godžių kariūniškų akių! Tai-
kiklis trys! Ugnis!

— Kva-kva-kva, — prapliuto visi kvatoti. O mažasis šposi-
ninkas Julius nė nešyptelėjęs pridūrė:

— Komanda teisinga, taikiny's nurodytas tiksliai, o vykdy-
tojai teisingai nurodė taikinio žymesnes ypatybes, — ir prisi-
minęs savo viršilą, pridūrė: „O po tam vyr'ai — gerai!”

Optimistas Jonas priėjo prie Juliaus, padėjo ranką ant pe-
ties ir prašneko:

— Tu filosofuoti moki labai puikiai, tik kad būtum nors
pusmetrį didesnis. Pagailėjo Dievas tau ūgio, varge mano, na,
koks iš tavęs galės būti vadas?

— Niekis! Ir Napoleonas buvo mažas, — atsikirto Julius,
pats patenkintas savo atsakymu.

Vėl bendras, nuoširdus juokas.

— Jonai, atsikirsk, juk ir tu ne iš menkų vyrų. Liežuvį
turi, ir dar kokį: mūzos pagrąžintą, Dzeuso pasmailintą.

Jonas nieko neatsakęs užtraukė:

„Mizerna dūšioj, kai nuo kaktos tau bėga
Upeliai skystimo kreivokom vagom.
Liūdniau dar širdžiai, bet sakyt jau gėda —
Su draugu geriausiu tik aptari slapčiom:

Ach, nerimsta siela!
Kur gi Steputė miela?...”

Staiga iš vakarų pasigirdęs trimito balsas visus kariūnus-
asp. išblaškė į palapines pietų.

Eik po pietų paneriu — ir vėl matysi, kaip rankoves pasi-
raitę, katiliukais nešini, skuba tie patys — seneniai buvę; peda-
gogai, advokatai, girininkai ir studentai, pakeitę savo puošnius
rūbus į kuklių karišką palaidinę ir tvirtus kareiviškus batus —
dainuoja kasdieninio gyvenimo sukurtus kupletus:

„Su katiliukais ir visokiu žlugtu
Prie Neries bėgam visada tekini.
Svarbu, kad košės dugne neprirūgtų,
Todėl su smėliu prunkšdamas trini.

Ach, nerimsta siela!
Ten gera, kur mūsų nėra...”

O po pusvalandžio, dar prieš 15 valandą, panerij nė gyvos
dvasios — visi ruošiasi užsiėmimams.

Eik vakare apie 22 valandą per palapinių miestą — ramu.
„Miesto” gyvenimas miręs, girdėti tik, kaip kuopos budėto-
jas išspraudžia pro palapinės spragą išsikišusią kažkieno koją ir
vėl tylu, kaip kapinyne; miega ne vienas šimtas žaliūku vy-
rų, alsuoja jaunos krūtinės. O kresnos, surembėjusios pušys,
po nudirbtų dienos darbų ramiai besiilsintiems, žygių ir poligo-
no darbų užgrūdintiems, Lietuvos kariams nežinomą pasaką ošia...

III-ji stovykla, 1933. VI. 22

Leidžia P. L. P. Karo Mokyklos kariūnų klubo fondas
Redaguoja j. ltn. **URBANAVIČIUS SIMAS**

Apie „KARIŪNO” prenumeravimąsi, arba norą įsigyti vien
5-6 nr., malonėkite mums pranešti artimiausiu laiku!
(Iki metų galo — 2 lt.. Dar galima gauti ir pirmųjų numerių)

Maloniam karių dėmesiui!

Viskas, ko tik reikia kultūringam kariui:

1) Visos lietuviškos knygos,	4) Sporto įrankiai,
2) Rašomieji reikmenys,	5) Foto ir optikos dalykai,
3) Rašomoji medžiaga,	6) Mokslo priemonės —

Gražių rašalinių, albumų, plunksnakočių, mapių dovanoms ir namų rašomajam stalui — geriausia pirkti didžiausiame šių dalykų lietuviškos prekybos centre —

Kooperacijos Sąjungoj „ SPAUDOS FONDE “

K A U N E, Laisvės Al. Nr. 62. Telef. 12-12. Skyriai provincijoj

Kas perka „Spaudos Fonde“, tas remia „L. Enciklopedijos“ leidimą

Karvelio ir Rinkevičiaus Knygynas

K a u n a s, Laisvės Alėja Nr. 40. Telef. Nr. 12-93

Lietuvių literatūros naujienos. Išrašomos knygos
ir žurnalai šventimomis kalbomis, leidėjų kainomis.

Raštinės reikmenys

Generalė atstovybė Lietuvai rašomųjų mašinų „TORPEDO“ ir
angliškų amžinų plunksnų „SUMMIT“. Labai patogų kiekvienam kariui
turėti „SUMMIT“ plunksną. Kaina 40 lt. Galima išsimokėtina.

CH. DEMBOVIČIUS

Kaunas, Laisvės Al. 11 Nr. Tel. 35-43

Priimami įvairūs užsakymai kepurinių:

**k a r i a m s, studentams,
mokiniam, civiliams ir kt.**

Baretės, įvairūs ženklai, diržai.

Didelis pasirinkimas!

Kainos papigintos!

Jau XV metai gyvuoja

„KARYS“

Kas tik vieną „KARIO“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad nebesiskyrė su „KARIU“, nes „KARYS“ yra įdomus, pigus ir gausiai iliustruotas savaitinis karių laikraštis. Kaina: 12 mėn. — 8 lit., 6 mėn. — 4 lt., 3 mėn. — 2 lt., 1 mėn. — 1 lt.

Adr.: **K a u n a s, Nepriklausomybės aikštė „KARYS“**

Visų laipsnių kariai, atsargos kariai, šauliai, moksleiviai ir visi, kam įdomus yra Karo Mokyklos auklėtinių gyvenimas, jų idealai, darbai ir pasiryžimai — skaito kas du mėn. išeinantį iliustruotą P. L. P. Karo Mokyklos kariūnų laikraštį

KARIŪNA

Įdomus, brangintinas išleis-tuvių (XV-sios karininkų ir VIII-sios kar.-aspirantų lai-dų) numeris išeis spalio mėn. pabaigoje.

Paskutinis šių metų „Kariū-no“ nr. išeis prieš Kalėdų atostogas.

Gražus, gausiai iliustruotas kariškas žurnalas — puikus visų metų numerių komplek-tas — metams tik 5 litais!

Pastebētos stambesnēs korektūros klaidos

8	psl.	7	eil.	iš virš.	išspauستا	<i>bēgantī</i>	turi būtī	<i>bēgantī,</i>
12	"	12	"	" ap.	"	<i>konkursuose</i>	" "	<i>konkūruose</i>
14	"	12	"	" virš.	"	<i>fotografijos</i>	" "	<i>topografijos</i>
36	"	8	"	" ap.	"	<i>konstrukcijas</i>	" "	<i>konstitucijas</i>
44	"	5	"	" "	"	<i>šišeli</i>	" "	<i>šileli</i>
60	"	13	"	" virš.	turi būtī: —	<i>Vyrai, štai, pro pušaites atsi- kapsto ir mūsu gražuolis Ju-</i>		
61	"	2	"	" ap.	išspauستا	<i>pagražintā</i>	turi būtī	<i>pagražintā</i>

EKONOMINĖ

                      KARIŲ B-VĖ

                      KAUNAS, Laisvės Al. 23. Tel. 133

                      Didelis pasirinkimas įvairių rūšių prekių:

GASTRONOMIJA, vietos
ir užsienio vynai, konja-
kai ir kiti gėrimai. **GA-**
LANTERIJA, **KOSMETI-**
KA, **RAŠOMOJI ME-**
DŽIAGA, **MANUFAKTŪ-**
RA ir kariška avalinė.

                      Specialus kariškų reikmenų skyrius:

Revolveriai, šoviniai, pa-
rakas, medžioklės reik-
menys, kariški diržai, ak-
selbantai, pentinai, kutai
kardams, kariškos api-
kablės, visų ordinų ir me-
dalių kaspiniai ir t. t.

2-

ALp 2147

Kaina 2 lt.

5-6

1933

89.24.4